

CBS Jaarplan 2011

Inhoudsopgave

1.	Leeswijzer.....	4
2.	Externe ontwikkelingen en samenwerking.....	5
2.1	Externe ontwikkelingen.....	5
2.2	Samenwerkingsverbanden.....	7
3.	Statistisch programma.....	12
3.1	Vernieuwingsprogramma (zie ook bijlage A).....	12
3.2	Capaciteit voor vernieuwing.....	13
3.3	Regulier statistisch programma (zie ook bijlage B).....	14
3.4	Nieuwe Europese verplichtingen in 2011 (zie ook bijlage C).....	15
4.	Methodologie en kwaliteitszorg (zie ook bijlage C).....	18
4.1	Hoofdpijnen CBS-onderzoeksprogramma.....	18
4.2	Kwaliteit en kwaliteitszorg.....	19
5.	Procesvernieuwing.....	21
6.	IT en bedrijfsvoering.....	22
6.1	Automatisering.....	22
6.2	Personeel en organisatie (HRM).....	22
6.3	Financieel beheer en planning & control.....	23
	Bijlage A: Programmavernieuwing.....	25
1.	Economische ontwikkelingen.....	25
2.	Sociaaleconomische en maatschappelijke ontwikkelingen.....	30
3.	Grootstedelijke problematiek.....	33
4.	Kwaliteit van het bestaan.....	35
5.	Toegankelijkheid van informatie.....	37
	Bijlage B: Reguliere statistische programma.....	39
1.	Arbeid en sociale zekerheid.....	39
2.	Bedrijven.....	42
3.	Bevolking.....	43

4. Bouwen en wonen	44
5. Financiële en zakelijke diensten	45
6. Gezondheid en welzijn	46
7. Handel en horeca	48
8. Industrie en energie	48
9. Inkomen en bestedingen	49
10. Internationale handel	50
11. Landbouw	51
12. Macro-economie	52
13. Natuur en milieu	54
14. Onderwijs	55
15. Overheid en politiek	57
16. Prijzen.....	59
17. Veiligheid en recht.....	60
18. Verkeer en vervoer	61
19. Vrije tijd en cultuur	63
20. Dossiers en overige niet thema-gebonden output.....	64
Bijlage C: Overige output.....	66
1. Dataleveringen aan Eurostat.....	66
2. Onderzoekspapers en wetenschappelijke publicaties	68
Bijlage D: Begroting 2011.....	70
Bijlage E: Prestatie-indicatoren.....	72
Bijlage F: Overzicht gebruikte afkortingen	73

1. Leeswijzer

Het jaarplan 2011 is het derde jaarplan op rij dat is gebaseerd op het Meerjarenprogramma (MJP) 2009-2013. Op een groot aantal terreinen wordt invulling gegeven aan de voornemens en ambities uit dat MJP, zowel op het gebied van het statistisch programma als op het gebied van de positionering en profilering van het CBS als organisatie.

In *hoofdstuk 2* worden allereerst enkele ontwikkelingen geschetst die voor de activiteiten van het CBS en de inhoud van het statistisch programma van belang zijn. In het tweede deel van dat hoofdstuk wordt een groot aantal samenwerkingsverbanden met ministeries, universiteiten en anderen belicht. In die opsomming, die overigens niet uitputtend is maar zich beperkt tot samenwerkingsverbanden waarbij zich in 2011 relevante ontwikkelingen voordoen, weerspiegelen zich de ambities van het CBS voor uitbreiding van de dienstverlening aan de in het MJP onderscheiden doelgroepen.

In *paragraaf 3.1* wordt in algemene bewoordingen aandacht geschonken aan de programma-vernieuwing. Een korte uitwerking van de vernieuwingsprojecten, waarin de beoogde resultaten zijn beschreven, is opgenomen in *bijlage A*. Met de groepering van de vernieuwingsvoorstellen in 4 thema's wordt aangesloten bij de thema's die in het MJP zijn benoemd. Daarnaast is een vijfde onderwerp toegevoegd waarin enkele projecten zijn benoemd die tot doel hebben de dienstverlening te verbeteren en uit te breiden. De capaciteit die voor de vernieuwingsprojecten is toegewezen is in *paragraaf 3.2* vermeld.

In *paragraaf 3.3* is kort samengevat wat de reguliere output van het CBS omvat en in *bijlage B* wordt dat verder gespecificeerd. Daarbij zijn de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van vorig jaar vermeld.

In *paragraaf 3.4* is aangegeven welke nieuwe informatie het CBS geacht wordt samen te stellen als gevolg van nieuwe of gewijzigde Europese regelgeving. *Bijlage C* bevat een volledig overzicht van alle dataleveranties aan Europese statistiekbureau Eurostat.

In *hoofdstuk 4* wordt het methodologische onderzoeksprogramma kort beschreven. Een overzicht van de geplande resultaten van het onderzoeksprogramma, in de vorm van artikelen, onderzoekspapers of notities is eveneens opgenomen in *bijlage C*.

In *hoofdstuk 5* komt de procesvernieuwing aan de orde. Na een periode waarin vooral de voorwaarden voor de realisatie van de procesvernieuwing zijn gecreëerd, is vanaf 2009 de feitelijke herziening van de processen gestart. In de jaren 2010 tot en met 2012 zal de realisatie van die herontwerpprojecten een substantiële bijdrage leveren aan de efficiencytaakstelling.

In *hoofdstuk 6* worden de verschillende aspecten van IT, het HRM-beleid en de bedrijfsvoering kort aan de orde gesteld. Een samenvatting van de begroting voor 2011 en de toelichting daarop is opgenomen in *bijlage D*. Een overzicht van de met het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) afgesproken prestatie-indicatoren is opgenomen in *bijlage E*.

2. Externe ontwikkelingen en samenwerking

2.1 Externe ontwikkelingen

Regeerakkoord

In het regeerakkoord is als doelstelling opgenomen om “het aantal statistische uitvragen door het Centraal Bureau voor de Statistiek drastisch te verlagen”. Beperking van de door CBS-enquêtes veroorzaakte lastendruk is een blijvend speerpunt. In 2009 zijn de door het CBS veroorzaakte administratieve lasten bij het bedrijfsleven met 7% afgenomen. De netto lastendruk over 2009 is ten opzichte van 2008 met 1,5 miljoen euro gedaald naar 19,8 miljoen euro. Dat is ongeveer 0,25 % van de totale door de overheid veroorzaakte lastendruk.

In lijn met het regeerakkoord streeft het CBS ernaar de lastendruk verder te verminderen. Dat doet het door meer gebruik te maken van al bestaande bestanden, het vergroten van de mogelijkheid vragenlijsten via internet in te vullen en door geavanceerde steekproefmethoden toe te passen. Ook is een traject gestart om alternatieve mogelijkheden voor dataverzameling te onderzoeken en de waarneemstrategie te herijken.

In 2011 wordt gestart met de voorbereiding voor een volgend meerjarenprogramma. Dit zal ook en met name in Europees verband worden opgepakt; aan ca. 85% van het CBS werkprogramma liggen immers Europese afspraken of verplichtingen ten grondslag. Ook in een volgend MJP zal de beperking van de lastendruk nadrukkelijk aan de orde zijn.

Daarnaast participeert het CBS in het Standard Business Reporting Programma (SBR-Programma), een rijksbrede aanpak gericht op een lastenverlichting voor het bedrijfsleven. Het CBS werkt hierbij samen met o.a. de Belastingdienst, de Kamers van Koophandel en de banken. Het CBS is inmiddels ingericht voor de ontvangst van SBR-berichten van het bedrijfsleven. Het eenmaal inrichten van de bedrijfsadministratie volgens SBR zorgt ervoor dat de verschillende rapportages niet meer handmatig samengesteld en verzonden hoeven te worden. Dit scheelt tijd, geld en energie voor de ondernemer. In 2011 wordt verder samengewerkt aan actieve benadering van betreffende marktpartijen (intermediairs en softwareleveranciers).

Het CBS werkt samen met de adviesraad berichtgevers, waarin zowel ondernemers als ondernemersorganisaties zijn vertegenwoordigd, aan verdere mogelijkheden om naast de feitelijke ook de gepercipieerde lastendruk te verlagen.

Europees werkprogramma

In november 2010 heeft de Europese Commissie haar statistisch werkprogramma 2011 vastgesteld, een uitwerking van het communautair statistisch meerjarenprogramma 2008-2012.

Het is het eerste werkprogramma dat onder verantwoordelijkheid van de in februari 2010 aangetreden nieuwe Europese Commissie tot stand is gekomen. De plannen voor 2011 zijn, zoals de afgelopen jaren, ambitieus. Onder druk van de nationale statistische bureaus is het aantal voorstellen voor nieuwe statistiek of uitbreiding van bestaande statistieken enigszins beperkt. Voor 2012 is aangedrongen op een herprioritering en op het stellen van negatieve prioriteiten. De huidige voorstellen voor vereenvoudiging en vermindering van de administratieve lastendruk zullen op de korte termijn niet leiden tot een merkbare lastendrukvermindering voor de statistische bureaus, het bedrijfsleven of de burgers.

De door de Commissie aangegeven prioriteiten in het statistisch werkprogramma worden uitgewerkt in diverse voorstellen voor wet- en regelgeving. In totaal zijn er voor 2011 elf nieuwe wetgevingsvoorstellen aangenomen.

Financiële crisis

In reactie op de wereldwijde economische en financiële crisis heeft de Europese Unie een nieuwe set aan wetgevingsvoorstellen geformuleerd om verbeteringen aan te brengen in de coördinatie van en de controle op de economische en fiscale politiek van de lidstaten. De voorstellen van de Europese Unie behelzen onder meer maandelijkse rapportages over de inkomsten en uitgaven van alle overheidslagen op kasbasis. Daarnaast wordt een set indicatoren voor het monitoren van *structural imbalances* (*Excessive Imbalances Procedure*, EIP) beoogd. De uitbreiding van de *Excessive Deficit Procedure*, EDP) en de EIP zullen naar verwachting leiden tot een uitbreiding van werkzaamheden. Voor het CBS zou dit betekenen dat de statistieken over de overheidsfinanciën en de Nationale rekeningen (NR) moeten worden uitgebreid.

International Association for Research in Income and Wealth

De International Association for Research of Income and Wealth (IARIW) beoogt onderzoek op het vlak van macro-economie en op het vlak van inkomens- en vermogensverdeling te bevorderen. Eind augustus 2010 is hoofd Nationale rekeningen van het CBS gekozen tot voorzitter van deze associatie. De benoeming geldt voor een periode van twee jaren. De associatie verzorgt onder meer het wetenschappelijke kwartaalperiodiek, *Review on Income and Wealth*. Tevens wordt onder haar auspiciën tweejaarlijks een algemene conferentie georganiseerd waar statistici en wetenschappelijke onderzoekers elkaar ontmoeten. In tussenliggende jaren worden speciale, meer regionaal georiënteerde conferenties georganiseerd.

BES-eilanden

In 2010 is gestart met het leveren van statistische output over de eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES-eilanden). In 2011 wordt het statistische pakket over de BES-eilanden uitgebreid met onder andere een kwartaalstatistiek over de consumentenprijsontwikkeling op ieder van de drie eilanden". De geplande activiteiten zullen worden uitgevoerd als daarvoor voldoende financiering beschikbaar komt.

2.2 Samenwerkingsverbanden

Samenwerking binnen de rijksoverheid

Met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) wordt nauw samengewerkt bij het bepalen van indicatoren voor de Financiële verhoudingswet (verdelingsmaatstaven voor het Gemeente- en Provinciefonds). Daarnaast vindt samenwerking plaats in het kader van het Woononderzoek Nederland en het Jaarrapport Integratie.

Samen met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) wordt gewerkt aan het vaststellen van een nieuwe methode om het percentage achterstandsleerlingen per school te bepalen ten behoeve van de zogenaamde "gewichtenregeling", het samenstellen van additionele output over voortijdig schoolverlaten en output uit het Basisregister Onderwijsnummer Voortgezet Onderwijs, statistieken over *Careers of Doctorate Holders* en een tabellenset over de toegankelijkheid van het hoger onderwijs. Verder vindt samenwerking plaats bij het OESO-onderzoek *Periodic International Assessment of Adult Competencies* (PIAAC).

Met het ministerie van Infrastructuur en Milieu wordt samengewerkt in het kader van het Onderzoek Verplaatsingen in Nederland (OVIN) en het meten van verkeersslachtoffers.

Met het ministerie van Veiligheid en Justitie, Gemeenten en Politiecorpsen wordt samengewerkt bij de uitvoering van de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM).

Samen met het Wetenschappelijk onderzoeks- en documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie en met de Raad voor de Rechtspraak verzorgt het CBS de publicaties Criminaliteit en rechtshandhaving (sinds 1999) en Rechtspleging Civiel en Bestuur (sinds 2010). In 2011 zal een nieuwe versie van de publicatie Criminaliteit en rechtshandhaving verschijnen en zal gewerkt worden aan een eerste versie van de publicatie over kosten van rechtspleging.

Met het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) wordt intensief samengewerkt bij statistieken over bijstand en re-integratie, te weten de Bijstandsuitkeringenstatistiek, de Bijstandsdebiteurenstatistiek, de Bijstandsfraudestatistiek, de Statistiek Re-integratie door Gemeenten, de verdeelmodellen Wet Werk en Bijstand, de Wet Investeren in Jongeren, de Kernkaart gemeenten en verder bij de *European Labour Market Policy*-database, de Vak-

bondsmonitor, de Monitor Levensloop, de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden en onderzoek naar de informele economie.

Met het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport vindt samenwerking plaats in het kader van het jaardocument Maatschappelijke Verantwoording zorginstellingen, die worden gefinancierd vanuit de Algemene wet bijzondere ziektekosten, de Zorgverzekeringswet en de Landelijke Jeugdmonitor.

In 2011 zal het samenwerkingsverband met AgentschapNL op het gebied van hernieuwbare energie worden voortgezet en zal de samenwerking met het Energiecentrum Nederland (ECN), AgentschapNL en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) bij de vaststelling van de energiebesparing verder worden geïntensiveerd.

Met het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) vindt samenwerking plaats bij de analyse van doodsoorzaakgegevens, medische registraties en gezondheidsenquêtes, de Volksgezondheid Toekomst Verkenning, de Zorgbalans, de Zorgatlas, het Nationaal Kompas Volksgezondheid, Kosten van Ziekten en Zorggegevens.nl (een website met metadata van gegevensverzamelingen in de zorg).

Bij veel enquêtes onder personen en huishoudens, zoals Culturele Veranderingen in Nederland, Aanvullend Voorzieningengebruikonderzoek en enquêtes onder minderheden wordt samengewerkt met het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).

Samenwerking met andere overheden

Het ontwikkelen van een Provinciemonitor gebeurt in nauw overleg met het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de provincies.

Samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) wordt de publicatie Leven in Nederland uitgebracht en met gemeenten wordt gewerkt aan het toegankelijker ontsluiten van gemeentelijke informatie.

Samenwerking met onderwijs en wetenschap

Het CBS heeft buitengewoon en bijzonder hoogleraren bij een aantal Nederlandse universiteiten. Daarnaast zijn er samenwerkingsverbanden met verschillende universiteiten, die onder meer uitmonden in een aantal promotieonderzoeken en bijdragen aan het onderwijs op het gebied van survey-onderzoek.

Samen met Universiteit Utrecht (UvU) worden promotieonderzoeken uitgevoerd naar het invulproces van vragenlijsten bij bedrijven, naar mixed-mode dataverzameling, en naar methoden om ontbrekende data te schatten.

Met de Universiteit van Maastricht wordt een gezamenlijk promotieonderzoek gedaan naar het optimaliseren van de respons.

De Vrije Universiteit (VU) en CBS werken, even als in 2010, samen aan het project "Integratie van internationale handels- en transportstromen", een studie naar regionale goederenstromen. Daarnaast worden gezamenlijk promotieonderzoeken uitgevoerd naar schattingsmethoden voor registers, en naar zogeheten *adaptive designs* waarbij het onderzoeksontwerp tijdens het verzamelen bijgesteld wordt. TNO en CBS zijn eind 2010 gestart met een onderzoek naar het gebruik van microdata over het goederenwegvervoer voor het modelleren van logistieke verdelingsstructuren. Beide onderzoeken dragen bij aan het NWO-onderzoeksprogramma "Duurzame Bereikbaarheid Randstad".

De Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) en CBS werken samen aan een onderzoek naar het gebruik van nieuwe, geavanceerde technologie zoals GPS, mobiele telefonie en RFID voor de statistieken van verkeer en vervoer.

Onder de vlag van het "Netwerk Ecologische Monitoring" vindt samenwerking plaats met de Universiteit van Amsterdam (UvA), in de vorm van een gastmedewerkerschap bij de vakgroep Computational Ecology.

Met het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en Wageningen Universiteit en Researchcentrum wordt samengewerkt bij het opstellen en actualiseren van het Compendium voor de Leefomgeving: een website met feiten en cijfers over milieu, natuur en ruimte in Nederland.

Met de University of Southampton wordt gezamenlijk onderzoek gedaan naar indicatoren voor de representativiteit van steekproefdata.

Overige samenwerking nationaal

In overleg met de de Marktonderzoek associatie (MOA) wordt jaarlijks een tabellen-set samengesteld, die door de leden van de MOA wordt gebruikt om hun steekproeven te valideren en de omvang van doelgroepen te schatten.

Het Economisch instituut voor het Midden en kleinbedrijf (EIM) en het CBS hebben in 2010 onderzoek gedaan naar de raakvlakken in het werkprogramma van het CBS en het onderzoeksprogramma over het MKB en ondernemerschap bij EIM dat door het ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) wordt gesubsidieerd. Dit heeft geleid tot een voorstel tot intensivering van de samenwerking met als doel het versterken van de werkprogramma's van beide organisaties en het voorkomen van eventuele overlap in activiteiten. Binnen een aantal programmavernieuwingsprojecten wordt in 2011 deze samenwerking nader uitgewerkt.

Internationale samenwerking

DG CBS is voorzitter van de *High Level Group on Business Architecture Statistics*, waarin de DG's van de Verenigde Staten, Australië en Slovenië en directeurs van de OECD, Eurostat en *United Nations Economic Commission for Europe, Conference for European Statisticians* (UNECE/CES) zitten. Onder de paraplu van de UNECE/CES coördineert deze groep de ont-

wikkelingen op het terrein van statistische bedrijfsarchitectuur voor de leden van de groep bestaande uit EU en non-EU westers georiënteerde landen. Doel is om te komen tot een gemeenschappelijke proces- en IT-ontwikkeling. In het verlengde van dit voorzitterschap heeft de DG ook het co-voorzitterschap aanvaard voor de EU *Sponsorshipgroup on standardisation*.

Eurostat en de nationale statistische bureaus werken samen ter bevordering van statistiekontwikkeling op uiteenlopende terreinen. Het CBS participeert in 2011 in de volgende Europese ontwikkelprojecten:

- The use of administrative sources. Binnen dit project worden diverse aspecten met betrekking tot het gebruik van administratieve bronnen, waaronder kwaliteitsindicatoren, tijdigheid en schattingsmethoden, onderzocht. Het CBS participeert in een aantal deelprojecten. Het project loopt tot en met 2012.
- Het project Euro Groups Register (EGR) heeft als doelstelling de 5000 grootste multinationals in een Europees register vast te leggen en de daarbij behorende ondernemingsstructuren te actualiseren. Het CBS verzorgt in de vorig jaar gestarte tweede fase van het project een uitgebreide methodologische en informatietechnologische beschrijving van het beoogde systeem bij Eurostat. Het CBS leidt het deelproject, waarbij een bijbehorend model voor data-uitwisseling tussen Eurostat en de EU-lidstaten wordt opgesteld. Hierbij wordt de gegevensstroom tussen CBS en De Nederlandsche Bank (DNB) meegenomen.
- Het project Data Integration heeft als doelstelling het inventariseren van de kennis over methoden en toepassingen van data-integratie, het ontwikkelen van methoden op gebieden waar die kennis te kort schiet en het uitdragen van methodologische kennis onder meer door middel van een cursus en uitgewerkte case studies. Het is een samenwerkingsverband van de statistische bureaus van Zwitserland, Polen, Spanje, Noorwegen en Nederland onder leiding van Italië.
- Het project *Common Reference Environment* (CORE) is opvolger van het eind 2010 afgesloten project *Common Reference Architecture* (CORA). Daaraan werd deelgenomen door de statistische bureaus van Italië, Noorwegen, Zweden, Letland, Zwitserland, Denemarken en Nederland, met als doel een basis te leggen voor een gemeenschappelijk referentiearchitectuur en om bestaande business architecturen en technische architecturen te linken aan de gemeenschappelijke referentiearchitectuur. Het CORE project bouwt hierop voort, met deelname van Italië, Frankrijk, Portugal, Noorwegen, Zweden en Nederland.
- Het ESSnet-project Culture, waarin onder meer experts op het gebied van cultuur van het CBS en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) participeren, zal in 2011 een advies aan Eurostat opleveren over cultuurstatistieken.

De Europese *Sponsorship Group for Measuring Progress, Well-being and Sustainable Development* heeft als doel het Stiglitz-Sen-Fitoussi-rapport over het brede welvaartbegrip in de context van het Europese statistische systeem verder uit te werken. Het CBS is in de *Task Forces* van deze groep vertegenwoordigd.

Binnen het zevende kaderprogramma van de EU loopt het programma *BLUE Enterprise and Trade Statistics* (BLUE-ETS). Hierin wordt de respondentvriendelijkheid en efficiëntie van dataverzameling, verwerking en publicatie van bedrijfsstatistieken in de meest brede zin bestudeerd. Het programma loopt tot april 2013.

Het CBS is lid van de *Steering Group of Crime Statistics* en daarmee lid van de *Taskforce Classification of Crimes* (UNECE/UNODC). Daarnaast participeert het CBS in de *Working Group on Crime, Victimization and Criminal justice* van Eurostat. Daarin wordt de laatste hand gelegd aan een gestandaardiseerde slachtofferenquête voor de gehele EU.

Het CBS neemt intensief deel aan de UNECE/OECD/Eurostat *Working Group on the Impact of Globalisation on National Accounts and Related Statistics*. Het doel van deze internationale werkgroep is de publicatie van een handboek over de problemen die samenhangen met de samenstelling van nationale statistieken in een globaliserende wereld.

De Task force for Measuring Sustainable Development (TFSD) is opgericht door de UNECE, OECD en Eurostat om het meten van duurzame ontwikkeling internationaal verder te harmoniseren. Het CBS levert de voorzitter en editor.

Het CBS participeert samen met UNSD, Conference Board en Eurostat als *lead agency* in de internationale *Working Group on Composite Indicators*. Het doel van deze internationale samenwerking is om de monitoring en evaluatie van snelle en systematische veranderingen in de economie en de financiële markten te verbeteren. De aanbevelingen van de werkgroep zullen worden vastgelegd in een UN handboek over Business Cycle Composite Indicators.

Sinds 2009 werken de statistiekbureaus van Nederland, Noorwegen, Zweden, Finland en Denemarken intensief en gestructureerd samen. Reden is dat het ontwikkelingsniveau in deze landen onderling vergelijkbaar is. Dit heeft in de eerste plaats gestalte gekregen bij de voorbereiding van belangrijke besluitvormende internationale vergaderingen (zoals het ESS-Comité) door de krachten te bundelen, waar mogelijk tezamen met Duitsland, Frankrijk en andere landen. Verder wordt samengewerkt bij het gezamenlijk ontwikkelen van een strategisch visie, het opzetten van een denktank en het intensiever uitwisselen van kennis op allerlei statistische terreinen.

3. Statistisch programma

3.1 Vernieuwingsprogramma (zie ook bijlage A)

In het Strategisch Meerjarenprogramma 2009-2013 is een aantal structureel geachte maatschappelijke ontwikkelingen benoemd waarop het CBS met de statistische informatievoorziening op zou moeten inspelen. De uitwerking daarvan in concrete voorstellen voor onderzoek of nieuwe statistiek gebeurt in de vorm van een vernieuwingsprogramma.

Het vernieuwingsprogramma is ingedeeld naar de vier inhoudelijke hoofdthema's genoemd in hoofdstuk 5 (statistisch programma) van het MJP. Daarnaast zijn enkele projecten gedefinieerd die tot doel hebben om de dienstverlening en de toegankelijkheid van de statistische informatie van het CBS verder te verbeteren, hetgeen eveneens een nadrukkelijke ambitie uit het MJP is. In bijlage A is van elk van de vernieuwingsprojecten een korte beschrijving opgenomen en is aangegeven welke resultaten er in 2011 verwacht worden.

Een deel van de voorstellen heeft nog betrekking op de 'oude' speerpunten uit het meerjarenprogramma 2004-2008. Deze worden in 2010 grotendeels afgerond. De ontwikkelde productie wordt met ingang van 2011 in het reguliere programma opgenomen, zoals dat ook in de afgelopen jaren met enkele speerpunten is gebeurd. Een aantal vernieuwingsprojecten zal in 2011 worden voortgezet, omdat verdere ontwikkeling noodzakelijk is of omdat de scope van het project geleidelijk wordt uitgebreid. Daarnaast zullen in het komende jaar enkele nieuwe onderwerpen aandacht krijgen:

- De marktwerking in de zorg en de gevolgen van de veranderende samenstelling en leefstijl van de bevolking worden in kaart gebracht;
- Voor de transportsector wordt een meer samenhangend beeld samengesteld van zowel de waardeketen als de goederenketen;
- De fragmentarisch beschikbare informatie over mobiliteit wordt samengebracht;
- Er wordt een conceptueel kader ontwikkeld om bedrijfsgegevens op microniveau op verantwoorde wijze te koppelen;
- Er worden haalbaarheidsonderzoeken gestart naar de mogelijkheid en wenselijkheid om de nadruk wat betreft informatie over huishoudens in de Nationale rekeningen (NR) te verschuiven van productie naar welvaart, en naar statistische informatie over economische ontwikkelingen, overheidsfinanciën, etc. in relatie tot demografische veranderingen.

- Op het gebied van dienstverlening en toegankelijkheid – een belangrijk item in het Meerjarenprogramma – komt in 2011 onder andere de CBS onderwijsite in de lucht die speciaal wordt gemaakt voor en door leerkrachten economie en aardrijkskunde van het middelbaar onderwijs. Dit om de bruikbaarheid van de CBS cijfers voor het onderwijs te vergroten. In 2011 zal de website verder ontwikkeld worden en uitgebreid met één of twee extra vakgebieden. In bijlage A onder paragraaf 5 wordt op andere ontwikkelingen ingegaan.

3.2 Capaciteit voor vernieuwing

De totale capaciteit die in 2011 met het vernieuwingsprogramma is gemoeid bedraagt ca. 141 vte. Een deel van deze capaciteit is benodigd voor de productie van statistieken die in de afgelopen jaren in het kader van de programmavernieuwing zijn ontwikkeld (i.c. de afronding van oude speerpunten). In 2010 is met die productie 58 vte gemoeid, in 2011 zal dat ruim 74 vte zijn.

Overzicht van de capaciteitsverdeling voor programmavernieuwing in 2011 in vte's

Onderwerp ingedeeld naar MJP thema's	Capaciteit	
	2010	2011
I. Economische ontwikkelingen		
Internationale economische relaties	8,2	8,0
Economische doelgroepenanalyse en gedrag van ondernemingen (nieuw)	-	4,0
Creatieve industrie (diensteneconomie) (afgerond)	1,5	0,3
Holdings en intraconcerndiensten (afgerond)	2,0	0,3
Conjunctuur	7,6	7,0
Prijzontwikkelingen	4,3	3,5
Regionaal economische statistieken	1,5	3,0
Impact ICT	6,5	3,0
Sociale dynamiek en uitbreiding Arbeidsrekeningen (afgerond)	9,7	7,0
Loonkostenindex (afgerond)	0,3	0,3
Inkomen, belastinguitgaven en belastingdruk (nieuw)	}	5,0
Lokale belastingbenchmark		
Transport en Logistiek (nieuw)	-	4,0
Mobiliteit (nieuw)	-	3,0
II. Sociaaleconomische en maatschappelijke ontwikkelingen		
Sociale samenhang	4,6	2,0
Levensloop (voorheen Jongeren, ouderen, werkend leven)	5,6	9,0
Ageing society (nieuw)	-	1,0
Belevingen	4,3	2,5
Onderwijs (afgerond)	8,0	4,0
Pensioenaansprakenstatistiek	4,9	3,5
Veiligheid	7,5	6,5

Overzicht van de capaciteitsverdeling voor programmavernieuwing in 2011 in vte's

Onderwerp ingedeeld naar MJP thema's	Capaciteit	
	2010	2011
III. Grootstedelijke problematiek		
Wijk- en buurtinformatie	8,0	7,5
Woningmarkt	3,7	6,0
Gemeenteportal	0,5	1,5
IV. Kwaliteit van het bestaan		
Gezondheid, welzijn en zorg (afgerond)	12,3	} 8,2
Macro-economische cijfers gezondheids- en welzijnszorg (afgerond)	1,0	
Dynamiek in de zorg (nieuw)	-	3,0
V. Toegankelijkheid van informatie		
Welzijn	2,0	2,0
Duurzaamheid	8,2	8,5
Huishoudens in de Nationale Rekeningen (nieuw)	-	1,0
V. Toegankelijkheid van informatie		
Informatie voor bedrijven	1,5	3,5
Vergroten toegankelijkheid StatLine	1,0	1,0
Capaciteit voor incidentele aanvullende statistische analyses	4,0	4,0
Visualisaties	2,0	-
In 2008 en 2009 afgeronde en in productie speerpunten		
Productiviteit en kenniseconomie	6,0	6,0
Professionalisering infrastructuur microdatatoegang	6,0	6,0
Lange tijdreeksen	4,0	4,0
Handel en diensten	2,0	2,0
Totaal	141,2	141,1
waarvan voor productie	58,3	74,4

3.3 Regulier statistisch programma (zie ook bijlage B)

Een overzicht van de (reguliere) output in die 2011 wordt gerealiseerd, vormt de kern van het werkprogramma van het CBS. In bijlage B is per thema een tabel opgenomen van de in 2011 geplande output. Daarbij worden de volgende publicatievormen onderscheiden:

- Persberichten en bijdragen aan het conjunctuurbericht op de website;
- StatLine-tabellen;
- Publicatie op papier of in digitale vorm (als pdf-bestand);
- Microdatabestanden (voor remote access of on-site en (beveiligde) bestanden).

In totaal worden in 2011 volgens planning ruim 150 persberichten en digitale conjunctuurberichten gepubliceerd. Het aantal StatLine-tabellen dat wordt geactualiseerd of nieuw in de database wordt opgenomen, bedraagt ongeveer 3800. Er worden ruim 140 publicaties samengesteld die op papier of als pdf-bestand beschikbaar komen en er komen bijna 100 microdatabestanden beschikbaar.

Bij de keuze van de onderwerpen voor korte artikelen in het Webmagazine wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de nieuws waarde van de uitkomsten van de statistiek en de actualiteit. Daarom worden deze niet vooraf op onderwerp of thema gepland. Er worden in 2011 circa 250 webartikelen gepubliceerd.

In bijlage B is per thema de geplande output in een tabel weergegeven. Eventuele wijzigingen ten opzichte van het programma van vorig jaar zijn met een korte tekst toegelicht. Dat kan gaan om nieuwe onderwerpen waarover wordt gepubliceerd of andere wijzen van waarnemen of verwerking die leiden tot gewijzigde output. Tevens is aangegeven welke mutaties zijn gebaseerd op Europese regelgeving.

In de laatste paragraaf van bijlage B is een aantal bestanden, tabellen en publicaties opgenomen die meerdere (of alle) thema's bestrijken en daardoor niet zijn in te delen bij één van de thema's. Dit betreft overzichtspublicaties, basisindelingen of tabellen, bestanden of publicaties die ten behoeve van één van de dossiers op de website worden samengesteld.

3.4 Nieuwe Europese verplichtingen in 2011 (zie ook bijlage C)

Een volledig overzicht van de dataleveringen aan Eurostat is opgenomen in bijlage C.

In het kader van de begrotingsvoorbereiding voor 2011 heeft het CBS een claim ingediend voor nieuwe Europese statistische verplichtingen die starten in 2011. Het gaat om 11 projecten. Hiermee zijn in 2011 in totaal 23,7 vte's en een bedrag van € 4,0 mln gemoeid.

Excessive Deficit Procedure (EDP)

De verordening en het protocol voor de procedure bij buitensporige tekorten regelen de rapportage over overheidstekort en overheidsschuld. Binnen dat kader heeft de Europese Commissie vergaande mogelijkheden om additionele informatie te vragen over het overheidstekort en -schuld, in verband met de verificatie van de notificaties van de Lidstaten. Het CBS moet tabellen leveren over garanties van de gehele overheid, EU-subsidies en verantwoording over de verwerking hiervan in de EDP, en detailleringen van de overlopende activa en passiva. In de loop der tijd zijn de vereisten voor de rapportages substantieel aangescherpt en wordt de aanvullende gegevensvraag sterk uitgebreid. Zo komen er onder andere nieuwe tabellen over de verantwoording van de overheidsinterventies in de financiële markten en instellingen als

gevolg van de economische en financiële crisis. Daarnaast komt er een nieuwe uitgebreidere rapportageverplichting over de belastingen.

Invoering van een nieuw Europees Systeem van Rekeningen (ESR)

In 2010 heeft de Europese Commissie een voorstel voor een Verordening voor de herziening van het Europees Systeem van Rekeningen (ESR) aan de wetgevingsautoriteiten aangeboden. Om in 2013 aan de verplichtingen te voldoen moet er in 2011 en 2012 onderzoek worden verricht op de diverse uitbreidingsterreinen van de verordening. Dit zijn onder meer: *weapon systems*, *military inventories*, niet financiële balansen en kapitalisatie van onderzoek en ontwikkeling. Met ingang van 2013 worden de bovengenoemde uitbreidingen in productie genomen.

Nieuw leveringsprogramma Europees Systeem van Rekeningen (ESR)

In samenhang met het voorgaande wordt naar verwachting ook het leveringsprogramma voor zowel de jaar- als de kwartaalsectorrekeningen aanzienlijke uitgebreid, onder meer met de verplichte levering van seizoensgecorrigeerde data en volumerekeningen. Daarnaast geeft dit project uitvoering aan de oproep van de ECOFIN Raad van november 2009 om nog grotere inspanningen te leveren met betrekking tot het tijdig opstellen van de kwartaalrekeningen per sector en een versnelling van betrouwbare flashramingen.

Verordening toerisme statistieken

In 2010 is de Verordening met betrekking tot Europese statistieken over toerisme herzien. Door deze herziening moet onder meer de statistiek logiesaccommodaties gedeeltelijk worden aangepast en moeten werkzaamheden over onderdelen die thans niet binnen de bestaande Richtlijn vallen, worden uitgevoerd.

Statistieken over de informatiemaatschappij

In 2011 moeten er op basis van twee nieuwe verordeningen statistieken worden samengesteld over de uitgaven voor en investeringen in ICT bij bedrijven.

Statistische informatie over biologische landbouw

Op basis van twee gewijzigde verordeningen moeten gegevens worden verzameld bij biologische landbouwbedrijven over de productie van landbouwproducten en naar de aanwezigheid van biologische landbouwhuisdieren.

Energieverbruik in huishoudens uitgesplitst naar type verbruik & Energieverbruik van bedrijven uitgesplitst naar sectoren

Amendementen op de in 2008 van kracht geworden verordening hebben geleid tot de uitbreiding met statistieken over hernieuwbare energie en het eindgebruik van energie door huishoudens en bedrijven. Op basis hiervan moeten gegevens worden verzameld over het energieverbruik (aardgas en elektriciteit) van huishoudens uitgesplitst naar type verbruik en het energieverbruik van bedrijven uitgesplitst naar subsector.

Statistieken over pesticiden

Op basis van een in 2009 van kracht geworden verordening moeten statistieken worden samengesteld over het op de markt brengen van pesticiden en over het agrarisch gebruik van pesticiden.

Milieu-economische rekeningen

In 2010 is een verordening over milieu-economische rekeningen van kracht geworden. Hiermee krijgt de samenstelling van milieu-economische rekeningen een wettelijke basis. Hieronder vallen onder meer het verder ontwikkelen van informatie over luchtmissierekeningen, materiaalstroomrekeningen en milieubelastingen. Daarnaast moet informatie worden samengegeld over de uitgaven aan milieubeschermingsmaatregelen door verschillende sectoren van de economie. Deze informatie moet in overeenstemming worden gebracht met het Europees Systeem van nationale en regionale Rekeningen (ESR).

Uitvoering volks- en woningtelling 2011

De concrete invulling van het Europese volkstellingprogramma vindt plaats in uitvoeringsverordeningen. De invulling van het volkstellingsprogramma 2011 heeft, in vergelijking met het programma voor 2001, geleid tot aanzienlijke additionele datawensen. Door een extra capaciteitsinzet bij het verzamelen, controleren en analyseren van gegevens uit registraties, het gebruik van bestaande CBS-statistieken en door methodologisch onderzoek kan het CBS invulling geven aan een integrale volks- en woningtelling voor Nederland zonder verhoging van lastendruk bij burgers en bedrijven. De kosten zijn aanzienlijk lager dan van een niet virtuele volkstelling.

4. Methodologie en kwaliteitszorg (zie ook bijlage C)

4.1 Hoofdpijnen CBS-onderzoeksprogramma

De onderzoeksprioriteiten voor 2011 sluiten aan bij het meerjarig onderzoeksprogramma 2011-2015 van het CBS en zijn ondergebracht in negen vakprogramma's: waarneming, registers, throughput, schatten, analyse & output, meten van de economie, procesontwikkeling, kwaliteitszorg en statistische informatica. Deze onderzoeksprogramma's bouwen deels voort op de onderzoeks- en ontwikkelresultaten van de afgelopen jaren.

Belangrijke doelstelling van het onderzoeksprogramma voor 2011 is het verder verbeteren van het waarneemproces opdat enerzijds de administratieve lastendruk voor respondenten verlaagd wordt en anderzijds het proces op het CBS efficiënter verloopt.

Een overzicht van de te verwachten output van het onderzoeksprogramma is opgenomen in bijlage C.

Op het terrein van de waarneming bij personen en huishoudens speelt het probleem dat verschillende vormen van waarneming (*modes*) tot verschillende uitkomsten kunnen leiden. Aan websurveys nemen immers andere groepen mensen deel dan aan surveys gebaseerd op een persoonlijk interview. In 2011 wordt onderzoek gedaan naar steekproefmethoden waarbij rekening gehouden wordt met verschillen in respons- en invulgedrag tussen groepen. Aldus kan bij een bepaald budget de kwaliteit van waarneming worden gemaximaliseerd.

Onderzoek op het terrein van de waarneming zal zich ook richten op de toepassingsmogelijkheden van nieuwe bronnen, zoals het gebruik van gegevens van de zendmasten van het mobiele telefoonnet voor ruimtelijke statistieken, vervoers- en mobiliteitstatistieken, het toerisme in Nederland, maar ook voor economische activiteiten in bepaalde gebieden, het gebruik van internetdata voor het vaststellen van prijzen, bedrijfsactiviteiten, productinformatie en sociale samenhang en het gebruik van GPS gegevens voor het meten van vervoersbewegingen.

Om tegemoet te komen aan de behoefte tot verlaging van de administratieve lastendruk baseert het CBS zijn statistieken steeds minder op enquêtes en steeds meer op beschikbare registers en administratieve bronnen. In 2011 worden de mogelijkheden van twee belangrijke bronnen, BTW-gegevens en de zogeheten Polisadministratie, voor het maken van maandstatistieken met betrekking tot de omzet en de werkgelegenheid onderzocht. Dit kan leiden tot een aanzienlijke vermindering in het aantal enquêteformulieren. Een complicerende factor hierbij is dat door veranderende wetgeving de maandgegevens voor de BTW op den duur dreigen "op te drogen". In het onderzoek zal hiermee expliciet rekening worden gehouden. Voor wat betreft de werkgelegenheidsgegevens worden zowel de mogelijkheden met betrekking tot het ramen van de werkgelegenheid per maand als het ramen van de omzet per maand onderzocht.

Bij het gebruik van registers wordt onderzocht op welke wijze registers en steekproeven kunnen worden gecombineerd, met name hoe de onnauwkeurigheid van die gecombineerde schatter kan worden bepaald. Het combineren van registraties en surveys heeft ook gevolgen voor de controle- en correctieprocessen. Deze gevolgen worden in 2011 nader onderzocht.

Het onderzoek naar web surveys en het onderzoek naar het gebruik van registers past in het strategisch onderzoek naar de waarneemstrategie. In vervolg op de in 2005 vastgestelde waarneemstrategie (op basis van de CBS-wet), wordt bekeken of herijking ervan nodig is, en op welke manieren de gegevens die het CBS nodig heeft voor de statistiekproductie verkregen kunnen worden. Een onderdeel betreft lange termijn onderzoek naar de mogelijkheden van nieuwe bronnen. Tevens wordt bekeken hoe de waarneemstrategie regelmatig kan worden geactualiseerd. Achtergrond hiervan is de noodzaak tot verder gaande reductie van de statistische lastendruk, het minimaliseren van risico's in de statistiekproductie, en efficiencyverbetering.

Het onderzoek naar controle- en correctieprocessen heeft als doelen deze processen efficiënter te maken en de kwaliteit van de data te verhogen. In voorgaande jaren zijn al diverse nieuwe methoden voor het opsporen en corrigeren van foutieve data ontwikkeld. In 2011 worden de toepassingsmogelijkheden van deze methoden op CBS-statistieken nader onderzocht, en wordt hiervoor generieke software ontwikkeld. In het bijzonder wordt MacroView, een softwaretool voor macro-gaafmaken, in 2011 verder ontwikkeld.

Ook wordt onderzocht hoe werkloosheidscijfers op gemeenteniveau bepaald kunnen worden. Hiervoor wordt een model ontwikkeld dat rekening houdt met ruimtelijke effecten en met data uit voorgaande jaren.

Voor het vertalen van statistische data in statistische informatie worden de mogelijkheden van longitudinale analyses onderzocht. Ook wordt onderzocht hoe visualisaties data-analyse kunnen verbeteren en welke nieuwe methoden effectief kunnen worden ingezet. Met name wordt gekeken naar het visualiseren van migratiestromen, woon-werkverkeerstromen en goederenstromen.

Een aanzienlijk deel van het bovenvermelde onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met andere EU-instellingen voor officiële statistiek, daartoe gestimuleerd door Europese programma's. Ook wordt een deel van het onderzoek samen met universiteiten, in het bijzonder door gezamenlijke promotieonderzoeken, uitgevoerd.

4.2 Kwaliteit en kwaliteitszorg

De implementatie van het algemene kwaliteitsraamwerk van het CBS vordert gestaag. Op basis van het internationaal erkende EFQM Excellence model en de Praktijkcode voor Europese Statistieken is een integrale lijst opgesteld van aandachtsgebieden voor kwaliteitszorg in brede

zin. In 2011 wordt een eerste geprioriteerde set aandachtsgebieden op een systematische wijze nader uitgewerkt.

Een vast onderdeel van de kwaliteitszorg van het CBS is het houden van statistische audits. In een cyclus van drie jaar worden alle imagobepalende statistieken geaudit. Jaarlijks vindt bovendien een audit plaats van een selectie van StatLine-tabellen. De audits geven inzicht in de effectiviteit van primaire processen en procesketens, met het oog op de risico's die het CBS loopt bij statistische eindproducten. Ook leveren zij aanbevelingen op voor verbeteringen. De uitvoering van die aanbevelingen wordt gevolgd in de reguliere planning- en controlcyclus. In 2011 worden in totaal tien audits gestart.

Met ingang van 2011 doorlopen alle niet-imagobepalende statistieken van het CBS in een driejarige cyclus self-assessments. Het doel is analoog aan dat van de statistische audits. Na het houden van een self-assessment volgt op basis van een risico-schatting eventueel een volledige audit van de desbetreffende statistiek.

De aanpak van statistische audits en self-assessments wordt gestroomlijnd door toepassing van een standaard normenkader. Dat kader is in 2010 ontwikkeld en getest in een door Eurostat gesubsidieerd project.

Op het terrein van gegevensbeveiliging wordt in 2011 extra aandacht besteed aan onderwerpen zoals *Identity and Access Management*, aanscherping van e-mail-beleid en invoering van een *clean desk*-beleid.

5. Procesvernieuwing

De afgelopen jaren is het accent binnen de procesvernieuwing komen te liggen bij het herontwerpen van de statistiekproductieprocessen. Procesvernieuwing is essentieel voor het CBS om zijn taken op het terrein van de statistiekproductie te kunnen blijven uitvoeren. Doelstellingen van de vernieuwing zijn een verdergaande lastendrukvermindering door het gebruik van administratieve bronnen, kwaliteitsverbetering van de statistieken, een betere aansluiting bij de IT-infrastructuur van de andere overheden, efficiencyverhoging binnen de productieprocessen, vermindering van de onderhouds- en beheerslast van IT-systemen en het vergroten van de transparantie en beheersbaarheid van productieprocessen zelf. De in eerdere jaren ontwikkelde architecturen, statistische methoden en generieke IT-systemen vormen de basiselementen voor deze procesvernieuwing.

In 2011 wordt het programma Herontwerp van Economische Statistieken (HEcS) afgerond. Zo zal medio 2011 het herontwerp van de waarneming en de verwerking van de gegevens van grote en complexe ondernemingen afgerond zijn en de ramingen van de omzetgegevens voor de Nationale Rekeningen gebaseerd zijn op andere bronnen en berekend worden met een nieuwe methodologie en met gebruik van nieuwe IT-systemen.

Bij de statistieken van de Internationale Handel is zowel een herontwerp voorzien van het productieproces van de handel in goederen als die van de handel in diensten. Het waarneem- en verwerkingsproces voor de Statistiek Zeevaart wordt vernieuwd. Hierbij wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van voor de Statistiek Vervoer over de weg ontwikkelde systemen. Onderzocht wordt hoe dit hergebruik kan leiden tot een generieke statistiekverwerkingsstraat.

In 2011 komt een aantal nieuwe basisregistraties beschikbaar voor het CBS. Het Nieuwe Handelsregister (NHR) wordt dan de leidende bron voor het samenstellen van het Algemeen Bedrijven Register (ABR). Het productieproces voor het ABR zal hierop worden aangepast. Ook zal de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) de primaire bron worden voor de Vastgoedstatistieken. Ook hiervoor is een herontwerp van de desbetreffende statistiekproductiesystemen noodzakelijk.

In 2011 wordt verdere invulling gegeven aan centrale regievoering op de vaststelling en de monitoring van de uitvoering van het ontwikkelprogramma. Het lijnmanagement is verantwoordelijk voor het bereiken van de afgesproken projectenresultaten binnen tijd en budget. Om de kwaliteit van de uitvoering van de vernieuwingsprojecten en de resultaten te verbeteren worden aanvullende kwaliteitstoetsen en procesaudits uitgevoerd.

Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor de centralisatie van de belangrijkste ontwikkelcompetenties. Dit zal resulteren in de vorming van één organisatieonderdeel voor de procesontwikkeling en het beheer van IT-applicaties en IT-infrastructuur. Vooruitlopend hierop is eind 2010 gestart met de pilot organisatie 'Project Management Services', waarin de projectleiders centraal en onafhankelijk van hun opdrachtgevers gepositioneerd zijn.

6. IT en bedrijfsvoering

6.1 Automatisering

Upgrade softwareplatform (project PUMPS)

Het Programma Upgrade Microsoft Platform & Systemen heeft tot doel om in 2011 het softwareplatform voor wat betreft de eindgebruikeromgeving, de servers en databasemanagement te upgraden. Voor het besturingssysteem op de desktop betreft het een upgrade naar Windows 7. Dit traject is vanwege zijn impact op het primaire proces een majeure operatie die zal doorlopen tot medio 2012. De operatie is in 2010 voorbereid. Deze voorbereiding bestond o.a. uit het uitgebreid testen met bestaande CBS-applicaties op het nieuwe platform.

De rekencentrumfunctie

In 2011 wordt het rekencentrum, onder meer wegens ruimtegebrek op de huidige locaties in Apeldoorn, verhuisd naar een nieuwe locatie. Tegelijkertijd wordt er naar gestreefd om de uitwijkvoorziening verder te optimaliseren. Verhuizing naar een nieuwe locatie wordt naar verwachting voor het einde van 2011 gerealiseerd.

In de voorgestelde nieuwe situatie is sprake van een primair rekencentrum waarin de acceptatie- en productieomgevingen worden ingericht en een secundair rekencentrum waarin de back-upvoorziening en een ontwikkel- en testomgeving (OT) zijn ondergebracht. Bij een calamiteit in de productieomgeving wordt de OT-omgeving beschikbaar gesteld voor de productie, waardoor het secundaire rekencentrum tevens fungeert als uitwijkvoorziening.

Het nieuwe rekencentrum moet de voorziene groei in de komende jaren kunnen opvangen. Er wordt rekening gehouden met een marktconforme jaarlijkse groei van 25% in het gebruik van servercapaciteit en gegevensopslag. Uitgangspunt is voorts dat de totale kosten voor de rekencentrumvoorzieningen (huisvestingskosten, exploitatiekosten, datacommunicatie (verbindingen)) niet zullen stijgen.

6.2 Personeel en organisatie (HRM)

De activiteiten op het vlak van personeel en organisatie zullen in 2011 in hoge mate in het teken staan van een verdere uitvoering van het transitieproces dat samenhangt met twee belangrijke ontwikkelingen: enerzijds de in hoofdstuk 5 beschreven procesvernieuwing, en anderzijds de opgelegde taakstelling die noopt tot het reduceren van de bezetting in lijn met het

formatief meerjarenkader. Resultaat van het transitieproces is een vernieuwde organisatiestructuur.

Ook in 2011 ligt de nadruk in het HRM-beleid en de organisatie daarvan op het bevorderen van de interne en externe mobiliteit van medewerkers. Net als in de voorgaande twee jaren wordt de aandacht daarbij in het bijzonder gericht op de begeleiding van medewerkers binnen die organisatieonderdelen, waar de reductie in bezetting gerealiseerd moet worden. Het betreft zowel de medewerkers die conform het Sociaal Flankerend Beleid voor de sector Rijk de status van fase 2-kandidaat krijgen of in een eerder stadium al gekregen hebben, als de medewerkers die in het kader van een reorganisatie formeel als herplaatsingskandidaat (fase 3) zijn of worden aangewezen. Afgelopen jaar is ten behoeve van de begeleiding en uitvoering van dit transitieproces een aparte projectorganisatie opgezet.

De procesvernieuwing richt zich op verandering van de lopende bedrijfsprocessen, onder meer met behulp van geavanceerde informatietechnologie. Dit heeft op HRM-gebied consequenties voor de formatieopbouw in kwantitatieve en kwalitatieve zin. Om in de nieuwe situatie adequate werkresultaten te kunnen boeken, zullen een upgradering van de functievereisten en een verschuiving in de benodigde capaciteit noodzakelijk zijn. Dit vereist een andere opbouw van het functiehuis van het CBS en deels andere competenties bij de medewerkers. Daarom wordt ook in 2011 veel aandacht gegeven aan opleiding en training, zowel voor management als voor medewerkers.

Een aantal activiteiten dat in 2010 of eerder in gang is gezet, wordt in 2011 gecontinueerd. Het betreft onder meer het programma op het vlak van de arbeidsmarktcommunicatie om de positie van het CBS op de arbeidsmarkt te borgen, en de uitvoering van de *management development*-trajecten voor het zittende management en voor young en high potentials. Ook wordt gestart met een eerste traineegroep van tien deelnemers.

6.3 Financieel beheer en planning & control

In 2010 is het proces van totstandkoming van cruciale balansdossiers volledig geborgd. Het externe verantwoordingsmodel wordt nu toegepast en levert op reguliere basis informatie over de kosten per thema van het CBS.

De control van de (proces)vernieuwingsprojecten wordt in 2011 ingebed in de reguliere planning- & controleyclus per divisie.

In 2011 wordt een belangrijke stap gezet om de financiële en niet-financiële bedrijfsadministraties organisatorisch nog meer te integreren en meer op elkaar te laten aansluiten. Een belangrijke eerste stap is de afstemming tussen de salaris- en personeelsadministratie. De functie van de projectenadministratie wordt in 2011 geëvalueerd, waarbij een strakker on-

derscheid wordt gemaakt tussen projecten (i.h.b. de projecten ‘werk-voor-derden’) en reguliere activiteiten.

De ontwikkeling van de bedrijfsinformatie blijft aandacht krijgen.

De inkoopanalyse, die vanuit de invalshoek ‘leveranciers’ plaatsvindt, zal daarnaast voortaan ook op basis van een nieuwe classificatie van artikelcategorieën worden verricht. *Contract compliance* is een logische vervolgstap. Verankering van de analyse van contracten vindt plaats teneinde financiële en operationele performance te optimaliseren en risico’s op het gebied van aanbestedingswetgeving te minimaliseren (contractenmanagement). Structureel leveranciersmanagement, inclusief verslaglegging hierover, wordt in 2011 opgestart. Dit houdt in het vaststellen en beheren van een lijst van strategische leveranciers in overleg met de strategische inkopers en het managen van contracten.

De begroting 2011 is met toelichting opgenomen in bijlage D, een overzicht van de prestatie indicatoren en hun streefwaarden is opgenomen in bijlage E.

Bijlage A: Programmavernieuwing

In deze bijlage zijn de onderzoek- en ontwikkelactiviteiten beschreven die na 2011 zullen leiden tot reguliere statistische informatie. Het is een opsomming van projecten in het kader van het vernieuwingsprogramma, ingedeeld naar vier inhoudelijke hoofdthema's. Daarnaast zijn enkele projecten gedefinieerd die tot doel hebben om de dienstverlening en de toegankelijkheid van de statistische informatie van het CBS verder te verbeteren.

Van de vernieuwingsprojecten die in 2010 zijn afgerond, is aangegeven welke output er met ingang van 2011 in de reguliere productie wordt opgenomen.

1. Economische ontwikkelingen

Internationaal economische relaties

De globalisering heeft de afgelopen decennia een extra dimensie gekregen door vergaande ICT- en informatieontwikkeling, waarmee de wereldwijde communicatie aanzienlijk is vereenvoudigd. Daarmee is de afhankelijkheid van het buitenland voor de Nederlandse ontwikkelingen op sociaal en economisch terrein navenant toegenomen. Het speerpunt Internationale Economische Relaties (SIER) beoogt dit fenomeen nader te beschrijven en te analyseren. Hiertoe worden diverse statistieken ontwikkeld en wordt informatie verzameld op micro-, meso- en macroniveau.

Geplande output van het project:

- Tijdreeksen over handel, eigendom en outsourcing door internationaal opererende bedrijven;
- Tijdreeksen werkgelegenheidseffecten globalisering;
- Rapport vooronderzoek naar de mogelijkheden voor tijdreeksen over de effecten van globalisering op de overige sectoren van de Nationale rekeningen;
- Productie InternationaliseringsMonitor 2011.

Economische doelgroepenanalyse en gedrag van ondernemingen

Dit speerpunt heeft tot doel de informatie die in verschillende statistieken en bronnen over de Nederlandse economie te vinden is, structureel te bundelen en in samenhang cijfers te presenteren over belangrijke (doel)groepen. De structurele bundeling moet het mogelijk maken om als CBS snel en flexibel in te spelen op actuele (beleidsrelevante) thema's en doelgroepen en om een goed beeld te geven van waargenomen fenomenen en maatschappelijke vraagstukken.

Geplande output van het project:

- Statlinetabellen en webartikelen over ZZP'ers in de bouw. De tabellen betreffen zowel kwartaalomzet- als de jaarlijkse productiestatistieken;
- Statlinetabellen en webartikelen over exporterende bedrijven in de groothandel. De tabellen betreffen zowel kwartaalomzet- als de jaarlijkse productiestatistieken;
- Succes- en faalfactoren van detailhandelsbedrijven bepaald op basis van bedrijfsprestaties (KS en PS);
- Statlinetabellen die inzicht bieden in de invloed van bedrijvendynamiek in de industrie op onder meer de ontwikkeling van werkgelegenheid, omzet, bedrijfsresultaat e.d. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar multinationals, niet-multinationals, MKB;
- Rapportage met beschrijving van de mogelijkheden de economische ketens en clusters in beeld te brengen;
- Rapportage over het conceptuele kader en te hanteren methodiek voor de economische doelgroepenanalyse;
- Rapportage over het conceptuele kader en te hanteren methodiek voor gedrag van ondernemingen;
- Projectplan voor de opbouw en verdere uitwerking van de ondernemingenruggengraat ten behoeve van snelle, flexibele mogelijkheden tot doelgroepenanalyse en gedrag van ondernemingen

Creatieve industrie (in 2010 afgerond)

In het kader van dit speerpunt, dat in 2010 is afgerond, zijn StatLine tabellen ontwikkeld en zal een artikel over creatieve industrie worden gepubliceerd. De ontwikkelde tabellen worden in 2011 in het reguliere statistiekprogramma opgenomen.

Holdings en intraconcerndiensten (in 2010 afgerond)

De ontwikkelde StatLine tabellen met informatie over intraconcerndiensten worden in 2011 in het reguliere statistiekprogramma opgenomen.

Conjunctuur

In het kader van het lopende speerpunt Conjunctuur is een onderzoeks- en ontwikkelprogramma geformuleerd dat moet leiden tot betere en snellere informatie over de conjuncturele ontwikkelingen. Het onderzoek richt zich onder meer op versnelling, het opvullen van witte vlekken en het ontwikkelen van samenhangende indicatorensets voor actuele fenomenen. Ook het ontwikkelen van risico-indicatoren financiële markten maakt deel uit van het speerpuntvoorstel.

Geplande output van het project:

- Omslagpuntensignaleringsysteem;

- Verbeterde raming commerciële dienstverlening;
- Studie naar de relatie tussen maand-bbp en versnelling flashraming;
- Eindrapportage over de mogelijke samenstelling van een maand-bbp;
- Beschrijving productieproces versnelling flashraming;
- Geaggregeerde indicatoren en conceptueel kader risico-indicatoren financiële markten;
- Statistiek Risico-indicatoren financiële markten.

Prijzontwikkelingen

Het speerpunt prijsontwikkelingen heeft als doel statistieken over prijzen aan te vullen, te verbeteren en op een begrijpelijke wijze te publiceren. In 2011 wordt een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van een prijsindex voor de vraagprijs van koopwoningen. Verder worden de verschillende in eerdere jaren nieuw ontwikkelde specifieke prijsindices, geïmplementeerd in de reguliere productie. De volgende nieuw ontwikkelde prijsstatistieken zullen regulier gepubliceerd worden:

- consumentenprijsindex van routine-uitgaven;
- consumentenprijsindex naar huishoudensgroepen;
- consumentenprijsindex naar verkoopkanalen;
- uitgebreidere reeksen met absolute (gemiddelde) prijzen.

De themapagina voor prijzen op internet wordt vernieuwd, onder meer met een verbeterde indexeringsmodule. De prijsindex bestaande koopwoningen (PBK) en de outputindex grond-, weg- en waterbouw (GWW) worden periodiek gepubliceerd. Ook de indicatorenset voor inflatoire druk wordt in 2011 regulier gepubliceerd.

Regionaal economische statistieken

Zowel bij de landelijke overheid (ministerie van EL&I) als op regionaal niveau (provincies en gemeenten) bestaat behoefte aan informatie over de economische ontwikkelingen van de regio's. De doelstellingen van het speerpunt zijn uitbreiding en kwaliteitsverbetering van de regionaal-economische statistische informatie en verbetering van de toegankelijkheid daarvan.

Geplande output van het project:

- Regionaal statistisch kader;
- Rapportages over het gebruik van een regionale eenhedenbase;
- Tabellenset StatLine;
- Uitbreidingen van de publicaties "Provincie op maat" en "Gemeente op maat".

Impact ICT

Het speerpunt Impact ICT kijkt naar de impact van ICT op de samenleving, naar de mogelijkheden van innovatieve waarneemmethoden en het benutten van nieuwe digitale bronnen. Met steun van EL&I wordt het onderzoek naar het invullen van de witte vlekken in het statistisch

programma met behulp van innovatieve waarnemingsmethoden voortgezet. Het onderzoek richt zich op:

- Verbanden tussen ICT-gebruik en economische eigenschappen bedrijven;
- ICT toepassingen in het onderwijs;
- Overzicht ICT-projecten bij overheid op basis van registraties;
- Internet handel BV Nederland (Business-to-Business, Business-to-Consumer én Consumer-to-Consumer);
- Mobiele telefonie;
- Gegevensgebruik internet dataverkeer.

De genoemde activiteiten monden in 2011 uit in StatLine tabellen en onderzoeksverslagen. Op basis van het onderzoek zal tevens een bijdrage worden geleverd aan een OESO-handboek over innovatie bij de overheid.

Sociale dynamiek en uitbreiding Arbeidsrekeningen (in 2010 afgerond)

Het ontwikkelde pakket StatLinetabellen over de dynamiek op de arbeidsmarkt wordt in 2011 opgenomen in het reguliere statistiekprogramma. De statistieken die in 2011 in het reguliere werkprogramma worden opgenomen, zijn:

- Gewerkte uren werknemers en zelfstandigen (op kwartaalbasis) en overwerk;
- Werkloosheidsduren en uitkeringsduren;
- Herinstroom uitkeringen, werk- en niet-werkduren;
- Gevolgen van bedrijfseconomisch ontslag;
- Stromen hoger onderwijs naar arbeidsmarkt en langetermijneffecten van onderwijs;
- Inburgering en integratie van immigranten;
- Arbeid, zorg en kinderopvang;
- Inkomen en welvaartsgevolgen van baanveranderingen en transitie van werk naar werkloosheid;
- Gezondheid en arbeidsmarktdynamiek.

Loonkostenindex (in 2010 afgerond)

Binnen dit project is een nieuwe loonkostenindex ontwikkeld onder meer voor gebruik in leveringscontracten. Daarom is gekozen voor een zogenaamde structuurvrije index, d.w.z. een index die zo goed mogelijk de prijsontwikkeling van arbeid weer geeft. Resultaat is een statistiek op kwartaalbasis met indexcijfers loonkosten per gewerkt uur naar 20 economische activiteiten. De Loonkostenindex is met ingang van 2011 opgenomen in het reguliere statistiekprogramma onder de naam prijsindex Arbeid. Deze zal medio 2011 voor het eerst worden gepubliceerd.

Inkomen en belastingdruk

In 2010 is gestart met een vooronderzoek naar de Lokale Belasting Benchmark. Hierbij zijn de mogelijkheden en de knelpunten voor de Lokale Belasting Benchmark onderzocht en is een tool ontwikkeld waarmee een eenvoudige opzet van deze benchmark gedemonstreerd kan worden. In 2011 zal de Lokale Belasting Benchmark als visualisatie op de CBS-website gerealiseerd worden. Hiervoor wordt samengewerkt met het onderzoekscentrum COELO van de Rijksuniversiteit Groningen.

Geplande output van het project:

- StatLinetabellen over inkomstenbelasting, lokale heffingen en indirecte heffingen;
- Een plan van aanpak voor de analyse van het effect van belastingprikkelers op de arbeidsparticipatie en de samenhang tussen *life-events* en belastingdruk;
- artikelen over hypotheekrenteaftrek, lokale heffingen, ziektekostenaftrek en de verzilveringsproblematiek;
- als uitbreiding op de Lokale Belasting Benchmark zal een prototype van de Persoonlijke Belasting Calculator worden gerealiseerd.

Transport en Logistiek

Doel van dit nieuwe speerpunt is om meer zicht te bieden op de economische betekenis van transport en op de fysieke goederenketens. Gezien het economische belang van de transportsector voor Nederland, de *Gateway to Europe*, én de bijdrage aan congestie en de milieu- en klimaatproblematiek is er in de buitenwereld veel behoefte aan cijfers over de logistieke sector. Binnen dit speerpunt worden de functionele en institutionele statistieken over transport gekoppeld, worden nieuwe secundaire bronnen aangeboord.

Geplande output van het project:

- Transportmonitor: het in samenhang presenteren van de (gekoppelde) institutionele en functionele data t.a.v. de binnenvaart en het goederenwegvervoer
- StatLine-tabel
- Visualisatie nieuwe informatie
- Knooppuntenstatistiek
- Proces en procesbeschrijving
- *Modal-split*-tabel logistieke knooppunten + achterlandwaaier

Mobiliteit

Doel van het speerpunt is het beschrijven van de mobiliteit in samenhang met demografische, sociaal-culturele, economische, ruimtelijke en technologische ontwikkelingen. Dit wordt bereikt door op microniveau diverse registers en enquêtes te koppelen. Beleid ter bevordering van alternatieven om verkeersdrukke en milieu te ontlasten (openbaar vervoer, telewerken, flexibele werktijden, etc.) is zo toetsbaar.

In 2011 wordt gewerkt aan de database 'Bedrijfsvoertuigen' met registerdata van NAP, RDW, ABR, Motorrijtuigenbelasting, etc. Samen met de gegevens uit de SSB-satelliet 'Mobiliteit' resulteren die in een totaalbeeld van het verkeer op de Nederlandse wegen.

Voorts vindt in 2011 onderzoek plaats naar de beschikbaarheid en gebruiksmogelijkheden van nieuwe bronnen, zoals OV-chipcard, Nationaal Databestand Wegverkeersgegevens (NDW), mobiele netwerken, GPS en incar-systemen, parkeerinformatie, rijbewijsregister en Travel-Card.

Geplande output van het project:

- fase 1 SSB-satelliet Mobiliteit;
- fase 1 database Bedrijfsvoertuigen;
- onderzoeksrapport beschikbaarheid en gebruiksmogelijkheden nieuwe databronnen;
- conceptrapportage mobiliteitsmonitor;
- nieuw populatiekader van het bromfietspark;
- StatLine-tabellen bestelauto's, verkeersprestatie, zakenauto's, brommers naar kenmerk.

2. Sociaaleconomische en maatschappelijke ontwikkelingen

Sociale samenhang

Het speerpuntproject heeft tot doel het bieden van een samenhangend beeld over de sociale samenhang in de Nederlandse samenleving en het sociaal kapitaal van verschillende bevolkingsgroepen. In 2011 wordt de ontwikkelde meetlat sociale samenhang gepresenteerd. De vanaf 2011 reguliere output heeft betrekking op:

- Participatie en vertrouwen binnen en tussen bevolkingsgroepen;
- Sociale uitsluiting van bevolkingsgroepen;
- Schattingen van de (achtergronden van) dak- en thuislozen op basis van gekoppelde registers;
- Aanvullende dataverzameling over sociale samenhang bij bewoners van instellingen, inrichtingen en tehuizen;
- Geefgedrag (donaties);
- Contextuele effecten, zoals de invloed van etnische diversiteit en inkomensongelijkheid in buurten op sociale samenhang;
- Netwerken van personen, waaronder burennetwerken, in relatie tot sociale samenhang.

Levensloop

In het kader van het vernieuwingsproject Levensloop worden statistieken ontwikkeld over:

- Intergenerationele overdracht van uitkeringsafhankelijkheid;
- Intergenerationele inkomensmobiliteit;
- Opgroeien in Nederland;
- Arbeidsmarktintrede van jongeren die al dan niet in aanraking zijn geweest met de politie;
- Overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt naar leefstijl;
- Schooluitval en de arbeidsmarktpositie van jongeren in relatie tot de conjunctuur en de regionale arbeidsmarktsituatie van jongeren.

Daarnaast worden tabellen ontwikkeld over aantallen werknemers in de “flexibele schil” van de arbeidsmarkt, uitgesplitst naar type arbeidsrelatie (ZZP’er, uitzendkracht, oproepkracht, tijdelijke aanstelling zonder uitzicht op vast dienstverband etc.), transities in en uit de flexibele schil, verbijzonderd naar de duur van het verblijf in de flexibele schil en uitgesplitst naar soort arbeidrelatie, tabellen over transities tussen arbeid en sociale zekerheid, employability. In 2011 worden verder tabellen geproduceerd met leeftijdsspecifieke prospectieve “uittreed-rates” uit arbeid naar kenmerken van welvaart en arbeid en tabellen over welvaartsgerelateerde verschillen in gezondheid en zorg bij specifieke deelgroepen ouderen.

Ageing society

Een belangrijk beleidsmatig probleem voor de toekomst betreft de veranderingen in de leeftijdsopbouw van de bevolking. De verwachting is dat dit zal leiden tot een stijgende vraag naar informatie over de effecten van deze veranderingen in de demografie van de bevolking op sociaaleconomische ontwikkelingen. Hierbij kan men ondermeer denken aan de effecten op de overheidsfinanciën, de arbeidsmarkt, inkomens- en vermogensverdeling en de vraag naar specifieke goederen en diensten. Dit speerpunt beoogt om meer gegevens naar leeftijd te genereren. In 2011 worden de mogelijkheden onderzocht om de Social Accounting Matrix (SAM) uit te breiden met gegevens over inkomen, vermogen en consumptie naar leeftijd. De SAM is een satellietstelsel van Nationale Rekeningen. Verder wordt een verkennend onderzoek uitgevoerd naar statistische informatie over economische ontwikkelingen, overheidsfinanciën, etc. in relatie tot demografische veranderingen.

Beleving

Beslissingen over een belevingsonderzoek moeten weloverwogen genomen worden. Om die reden wordt er in het kader van het project Beleving begin 2011 een pilot uitgevoerd. De uitkomsten hiervan worden in 2011 geanalyseerd en leiden tot een advies met betrekking tot het design (zoals de te gebruiken waarnemingsmodes, de omvang, de frequentie, de wenselijkheid van toegesneden benaderingsstrategieën voor bepaalde bevolkingsgroepen, de periode van dataverzameling en de gewenste mate van actualiteit). Daarnaast zullen vraagmodules ontwik-

keld worden, die vervolgens binnen het belevingsonderzoek gebruikt worden. Daarbij zal de nadruk in eerste instantie liggen op onderwerpen die regelmatig bevraagd kunnen worden en waarover trendinformatie gewenst is. Voorbeelden van dergelijke onderwerpen zijn:

- **Arbeidsmarkt:** Redenen voor mensen om wel of juist niet te werken, voor een bepaalde baan te kiezen, niet meer te zoeken of te willen veranderen van baan. Vragen kunnen worden toegespitst op verschillende doelgroepen (bijvoorbeeld jongeren, mensen met kinderen, ouderen).
- **Sociale zekerheid:** Beleving van arbeidsongeschiktheid en de weerslag op het persoonlijke leven, beleving van de rechten en plichten die een uitkering, bijvoorbeeld de bijstand, met zich meebrengt.
- **Ouderen:** Hoe wordt gedacht over (deeltijd)pensioen, wat zijn redenen om eerder uit het arbeidsproces te stromen, hoe ervaren oudere werkenden hun werk en de houding van collega's en managers ten opzichte van zichzelf, hoe kijken jongeren tegen oudere collega's aan. Hoe ervaren ouderen hun leven nadat zij gestopt zijn met werken, hoe vullen zij die tijd in, waarom maken zij bepaalde keuzes.
- **Jongeren:** Wat verwachten zij van de toekomst, wat zijn redenen van voortijdig schoolverlaten, de keus voor een opleidingsrichting, niet werken, of keuzes in hun leefstijl (roken, alcohol, drugs). Hoe kijken jongeren aan tegen campagnes om hun gedrag te wijzigen, hoe kijken zij aan tegen gebroken gezinnen of steeds ouder wordende ouders. Welk gedrag vinden jongeren acceptabel en wat niet (normen en waarden van de jeugd).
- **ICT:** Tevredenheid en beleving van e-dienstverlening overheid, zijn er belemmeringen/drempels, wat betekent het voor het gevoel van afstand tussen burgers en instituties als er geen persoonlijk contact is. Hoe wordt aangekeken tegen het onderhouden van sociale relaties via internet: is dit bijvoorbeeld wel of niet bevredigend, wordt persoonlijk contact gemist, of gaan mensen via deze media anders met elkaar om. Dit onderwerp heeft ook duidelijke raakvlakken met het thema sociale samenhang.

Geïntegreerde informatievoorziening Onderwijs (in 2010 afgerond)

De doelstelling van het project Onderwijs is te voorzien in de (inter)nationale informatiebehoefte over de rol van het onderwijs in de samenleving. Binnen het project is nieuwe informatie ontwikkeld over de studievoortgang in het onderwijs, en over de in-, door-, en uitstroom, verbijzonderd naar demografische en sociaaleconomische achtergrondkenmerken van leerlingen en hun ouders en de bestemming op de arbeidsmarkt. Daarnaast zijn in het speerpunt gegevens over de samenhang tussen onderwijsfinanciën en –deelname met elkaar in verband gebracht in de statistieken Uitgaven per geslaagde en “Uitgaven aan particulier onderwijs”. In 2011 zal het project Onderwijs volledig zijn opgenomen in het reguliere werkprogramma.

Pensioenaansprakenstatistiek

De bevolkingsopbouw van Nederland ondergaat de komende jaren grote veranderingen. Dit heeft grote sociale, economische en ruimtelijke gevolgen. Daarom worden nieuwe statistieken ontwikkeld die inzicht geven in de gevolgen en die aanknopingspunten bieden voor beleid op het terrein van vergrijzing. Dit speerpunt bevindt zich in de afrondende fase.

Een nog zeker te verwachten vernieuwingselement is de overgang van de huidige schriftelijke uitvraag bij pensioenfondsen en verzekeraars (tweede pijler) naar een digitale uitvraag van bestanden die betreffende partijen beschikbaar stellen ten behoeve van het (nog te ontwikkelen) Pensioenregister.

Veiligheid

Het perspectief op lange termijn van het Speerpunt Veiligheid is de integrale beschrijving van het Veiligheidsterrein vanuit complementaire gezichtspunten. Het bestaat uit drie deelprojecten: de SSB-Satelliet Veiligheid, de Satelliet Veiligheid en Veiligheidsmonitor (VM) en de Veiligheidszorgrekeningen.

Voor de SSB-Satelliet Veiligheid liggen de prioriteiten in de komende afrondingsfase bij het werven, analyseren en beschikbaar maken van die registers die het mogelijk maken om eind 2012 een systeem op te leveren dat de strafrechtsketen beschrijft.

Voor de Satelliet Veiligheid en VM ligt de prioriteit in 2011 bij de afronding van één verrijkt bestand ten behoeve van de Integrale Veiligheid Monitor (IVM). Dit bestand wordt in 2011 verrijkt met gegevens over aangiften, verdachten, gedetineerden en *cybercrime*. Dit geeft inzicht in hoe personen (en ook zaken) door de strafrechtsketen heen lopen. Op basis van de huidige StatLine-tabellen wordt een visualisatie gemaakt. Met gebruik van gegevens over aangiften, verdachten en gedetineerden uit de SSB-Satelliet Veiligheid, gekoppeld aan de IVM, worden drie nieuwe StatLine-tabellen gemaakt. De gegevens van de IVM worden gekoppeld aan de politieregisters, waardoor het mogelijk is beide registers met elkaar te vergelijken en meer zicht te krijgen op het zogenaamde *dark number* (de aangiftebereidheid).

De Veiligheidszorgrekeningen zijn in 2010 afgerond en worden in 2011 in productie genomen. De veiligheidszorgrekeningen geven antwoord op de vraag: “Hoeveel geld kost veiligheidszorg de samenleving?”.

3. Grootstedelijke problematiek

Wijk- en buurtinformatie

Een groot deel van de in het project Wijk- en buurtinformatie ontwikkelde producten is reeds in productie genomen. Wat betreft programmavernieuwing gaat het in 2011 om het ontwikkelen van nieuwe, volgtijdelijk vergelijkbare statistieken over wijken en buurten. Het project levert verder in 2011 reguliere output op over:

- Typering van buurten;
- Kerncijfers Wijken en Buurten;

- Website CBSinuwbuurt.nl;
- Een “CBS-laag” in Google Earth;
- Regionale Kerncijfers Nederland;
- Nabijheidsstatistieken;
- Bevolkingskernen;
- Lengte infrastructuur;
- Provinciemonitor;
- Ruimtelijke gegevens via geoservices op de CBS-website, in het bijzonder voor buurtstatistieken, bodemstatistiek en vierkantsstatistieken.

Het speerpuntproject gaat in 2011 volledig over naar het reguliere statistiekprogramma.

Woningmarkt

Binnen het project Woningmarkt is in 2010 een conceptueel kader ontwikkeld, dat als raamwerk en als basis dient voor de verdere ontwikkeling van woningmarktstatistieken bij het CBS. In 2010 zijn de eerste nieuwe cijfers over de woningmarkt gemaakt.

Geplande output van het project:

- “Kerncijfers woningmarkt”, te publiceren op de CBS-website;
- Informatie over huurkoop, niet-bewoonde woningen (leegstand), bewoonde recreatiewoningen, financiële risico’s eigenaar-bewoners (hypotheken) en scheefwonen;
- Een gekoppeld bestand kenmerken woningen / bewoners (o.a. uitwisseling tussen koop en huurmarkt);
- Verbetering statistiek leegstand;
- Vooronderzoek vindt plaats naar een spanningsindicator woningmarkt en naar mogelijke informatie over de kansen van starters op woningmarkt, de rol van woningcorporaties;
- Uitbreiding van de basisgegevens woningvoorraad en informatie over de waarde van de woningvoorraad.

Gemeenteportal

Het CBS ontwikkelt in 2011 een Gemeenteportal in samenwerking met onder meer de Vereniging voor Statistiek en Onderzoek (VSO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Er bestaan reeds websites van de VSO (meetlat) en het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING) (waarstaatjegemeente.nl) met een eigen doelgroep (VSO voor onderzoek en analyses en KING/VNG voor benchmarking). De ambitie is gezamenlijk een website of portal te ontwikkelen met gegevens van het CBS, VNG en VSO. De voordelen van het project zijn dat gemeentelijke informatie beter toegankelijk wordt, dat gemeenten (VSO) minder eigen onderzoek hoeven te doen en dat de drie partijen geen overlappende initiatieven nemen tot het ontsluiten van gemeentelijke informatie. Omdat daarnaast vooral gemeenten belangrijke dataleveranciers zijn voor het CBS, kan dit portal mogelijk ook worden doorontwikkeld

naar een volledig loket voor de lokale overheid (provincies en gemeenten). Implementatie van eerste versie van de Gemeenteportal gebaseerd op bestaande informatie van CBS, VNG en VSO en het in beheer nemen daarvan geschiedt in 2011. Daarnaast wordt een onderzoeksrapport opgesteld naar wensen en mogelijkheden voor verder doorontwikkeling van de portal.

4. Kwaliteit van het bestaan

Gezondheid, welzijn en zorg (incl Macro-economische cijfers gezondheid- en welzijnszorg); (in 2010 afgerond)

In 2011 worden alle in het kader van het speerpunt Gezondheid, welzijn en zorg ontwikkelde statistieken in productie genomen. De activiteiten in 2011 betreffen daarmee het continueren van de ongeveer 60 StatLine-tabellen die in de afgelopen periode zijn ontwikkeld. Deze tabellen betreffen:

- Persoonsstatistieken op basis van registraties over ziekenhuiszorg, zoals AWBZ-zorg, huisartsenzorg, perinatale zorg, geestelijke gezondheidszorg en medicijngebruik;
- Statistiek gezonde levensverwachting;
- Statistiek gezondheidsgerelateerde R&D;
- Statistiek onverzekerden voor de Zorgverzekeringswet;
- Lange tijdreeks zorguitgaven en zorguitgaven naar leeftijd en geslacht;
- Financiering van de zorg;
- Productiestatistieken over jeugdzorg, maatschappelijke opvang en privaat gefinancierde zorgaanbieders.

Dynamiek in de zorg

Het project Dynamiek in de zorg geeft invulling aan drie belangrijke thema's op het terrein van gezondheid:

- indicatoren voor de gevolgen van marktwerking. Die indicatoren betreffen o.a. de prijsontwikkelingen in de zorg, de groei van het gebruik van ziekenhuiszorg, de inzet van arbeid, verzekerdenmobiliteit en de tevredenheid over de zorg;
- de relatie tussen kosten, gebruik en kwaliteit van de zorg;
- de gevolgen van de veranderende samenstelling van de bevolking (zoals vergrijzing) en de veranderende leefstijl en eetgewoonten.

Wat betreft de gevolgen van marktwerking wordt zowel naar de zorgverzekeringenmarkt als de zorgaanbodmarkt gekeken. Door koppeling van verzekerdenbestanden met het Gezondheids Statistisch Bestand en het Sociaal Statistisch Bestand, wordt inzicht verkregen in de

kenmerken van de personen die van verzekeraar veranderen en dan met name de vraag of het vooral de mensen met een laag zorggebruik zijn.

Voor ziekenhuiszorg wordt onderzocht in welke mate mensen daadwerkelijk ziekenhuiszorg ondergaan buiten hun eigen regio. Voor de ziekenhuissector en één van de AWBZ-sectoren zal de relatie tussen output, kosten en arbeidsinzet worden onderzocht voor de periode 2006-2010.

Welzijn

De basis voor het project Welzijn ligt in het groeiende besef dat het bruto binnenlands product tekort schiet als indicator voor welvaart en welzijn. Dit heeft geleid tot de roep om aanvullende indicatoren op het terrein van kwaliteit van leven. Belangrijke impulsen om dit te realiseren zijn gegeven door het *Global Project on Measuring the Progress of Societies* van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en het in september 2009 in Parijs gepresenteerde rapport van de *Commission on the Measurement of Economic Performance and Social Progress* (Stiglitz-Sen-Fitoussi-commissie).

Geplande output van het project:

- Een artikel in een internationaal tijdschrift over schaalwaardering alsmede een voorstel om responschalen om te zetten;
- Twee artikelen over *life-events* en welzijn en een analyseplan voor onderzoek naar tijdsbesteding en welzijn;
- Een artikel over samenhang dimensies van welzijn, een onderzoeksrapport over toepasbaarheid van de *Personal Wellbeing Index* en een rapport over een vooronderzoek nieuwe module voor welzijn in persoonsenquêtes.

Duurzaamheid

Het speerpunt duurzaamheid heeft tot doel om het maatschappelijke debat over duurzaamheid te voorzien van relevante statistieken. Daarnaast zal het CBS met behulp van de uit het speerpunt voorkomende producten ook een bijdrage leveren in de vorm van historische analyses en vergelijkingen. Het CBS heeft op dit gebied al nationaal en internationaal een prominente positie en kan deze met behulp van projecten binnen het speerpunt verder ontwikkelen.

Geplande output van het project:

- Publicaties of rapportages over historische afruilrelaties, milieutechnologie in Nederland, energieverbruik per SBI en productieplan en de samenstelling milieubelasting en milieuheffingen in Nederland;
- Methodierapporten over Environmental protection expenditure, Resource Use and Management Activities and expenditures, Climate change accounts en aggregatie- en visualisatiemethodes;

- Historische tijdreeksen op het gebied van kwaliteit van leven en hulpbronnen Experimentele tijdreeks menselijk kapitaal;
- Nota's over een gezondheidscomponent, 'non-market' waarde en 'overige kapitaalvormen';
- Indicator Nederlandse afhankelijkheid van grondstoffen van het buitenland;
- StatLine: tabel footprint indicatoren, tabel kennisnetwerk van bedrijven, tabel huishoudelijke energieverbruiken, tabel milieutechnologie.

Huishoudens in de Nationale rekeningen

In het Stiglitz-Sen-Fitoussi rapport wordt het belang van welvaartsmeting (materieel en niet-materieel) benadrukt. Dit speerpunt geeft invulling aan verschillende aanbevelingen op het gebied van "Classical GDP issues". Deze aanbevelingen komen neer op een verschuiving van de nadruk op productie binnen de Nationale rekeningen naar die van de welvaart van huishoudens. Met de uitvoering van het speerpunt worden de uitkomsten van Nationale rekeningen versterkt en verbijzonderd voor welvaartsanalyses in bredere zin. Deze uitkomsten zijn van belang voor economische analyses zowel door het CBS zelf als door externe onderzoekers en partijen.

Geplande output van het project:

- Presentatievorm voor beschikbare data van de Social Accounting Matrix (SAM);
- Rapport haalbaarheid uitbreiding SAM met vermogensverdeling;
- Rapport externe wensen huishoudensclassificaties;
- Rapport interne samenhang NR-satellieten en huishoudenstype.

5. Toegankelijkheid van informatie

Informatie voor bedrijven

Het speerpunt informatie voor bedrijven heeft als doelstelling het verlagen van de gevoelde administratieve lastendruk bij bedrijven door in te zetten op het gevoelsmatige aspect hiervan door het beantwoorden van twee vragen van ondernemers:

1. Wij vullen enquêtes in, maar wat krijgen we er voor terug?
2. Wij hebben een verzoek tot het invullen van een enquête liggen, maar wat is de bedoeling daarmee?

In 2011 wordt extra capaciteit ingezet voor de actualisering en het up-to-date houden van de website www.cbsvooruwbedrijf.nl. Daarnaast wordt gewerkt aan uitbreiding van de functionaliteit.

- Geplande output van het project:
- visualisering van bestaande informatie t.b.v. marketing- en verkoopbeleid;
- visualisering van bestaande informatie t.b.v. bedrijfsstrategie en bedrijfsvoering;
- mogelijkheid tot inloggen van berichtgevers op een persoonlijke pagina;
- geautomatiseerd ontsluiten van bestaande statistische resultaten naar ketenpartners.

Verbetering StatLine/Output

In 2011 wordt de toegankelijkheid van StatLine verbeterd door het uitbouwen en verbeteren van het systeem van trefwoorden en synoniemen. Ook wordt onderzoek gedaan naar vernieuwingen voor de StatLine-zoeker en naar grotere toegankelijkheid van StatLine via Google en andere zoekmachines.

Geplande output van het project:

- Prototype synoniemenfunctie;
- Evaluatie prototype en voorstel productversie;
- Geïmplementeerde synoniemenfunctie voor Statline.

Analytische studies

Er zijn voorzieningen getroffen om snel te kunnen reageren op de actualiteit en te anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen, aanvullend op de producten die op basis van het werkprogramma worden gemaakt. Daarnaast is ruimte gecreëerd voor incidentele studies uitgevoerd als afgeleide van andere speerpunten.

In 2010 is begonnen met de uitvoering van een beperkt aantal studies. Voor 2011 wordt de onderzoeksagenda bepaald op basis van de vraag vanuit verschillende bronnen, zoals vragen die via de infoservice, de persdienst of de woordvoerders worden ontvangen of op basis van initiatief vanuit de organisatie zelf. Afhankelijk van de omvang en doorlooptijd van een studie wordt het resultaat vastgelegd in gestandaardiseerde vorm:

- Webartikel;
- beknopt rapport (max 10 pagina's) plus webartikel;
- uitgebreid rapport (max. 25 pagina's) plus webartikel.

Bijlage B: Regulier statistisch programma

1. Arbeid en sociale zekerheid

Als gevolg van onderzoek naar de waarneming van het ziekteverzuim in Nederland wordt in 2011 de ophogingsmethodiek aangepast voor het bepalen van het verzuimpercentage. Deze verandering leidt tot een kwaliteitsverbetering van de desbetreffende statistiek. Daarnaast wordt het landelijk verzuimpercentage voor de afzonderlijke bedrijfssectoren en –takken in 2011 gepresenteerd naar de meest recente SBI-klassen, conform de nieuwe Standaard Bedrijfsindeling 2008. Eerder gepubliceerde cijfers ondergaan daarbij een revisieslag.

In de publicatie over de sociale zekerheid wordt in 2011 meer gebruik gemaakt van informatie over personen met een uitkering. Dit gaat gepaard met nieuwe tabellen over personen met een sociale uitkering. Hierdoor wordt beter aangesloten bij de primaire teleenheid van sociale statistieken: de persoon.

De gegevensstroom over uitkeringen blijft naast dit alles bestaan. In 2011 wordt een aantal kwalitatieve aandachtspunten in de waarneming van enkele nieuwe kenmerken over re-integratie-activiteiten van gemeenten opgelost. Dit leidt tot nieuwe publicatiegegevens over dit onderwerp.

Geplande output voor het thema Arbeid en sociale zekerheid

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Werkgelegenheid	1	1	1	1
Vacatures	1	1	1	1
Werkloosheid	3	4	3	3
Bijstand en overige uitkeringen	1	1	1	1
Arbeidsomstandigheden en vakverenigingen		1		
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Arbeidsdeelname	2	2	1	1
Arbeidsdeelname totale bevolking naar leeftijd en geslacht; stromen		1		1
Arbeidskosten particuliere bedrijven per bedrijfstak >= 10 werknemers	1			
Arbeidsmarktmobiliteit	1	1	2	1
Arbeidsongeschiktheid	2	2	2	2
Arbeidsomstandigheden		2		
Arbeidspatroon ouders; verandering na geboorte eerste kind			1	
Banen en lonen	4	4	4	7
Bedrijfseconomisch ontslag; belangrijkste inkomstenbron, kerncijfers			1	

Geplande output voor het thema Arbeid en sociale zekerheid

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Beroepenmobiliteit		2		
Beroepsbevolking	14	16	14	11
Bijstand	8	8	8	8
Cohorten allochtone immigranten; werk, uitkering en woongemeente				1
Hoofdbanen; woon- en werkregio: provincies, COROP-gebieden en gemeenten			1	
Jeugdmonitor: arbeid en sociale zekerheid		3	1	
Levensloop- en spaarloonregeling			1	
Levensloopregeling: doel deelname			1	
Moeders: binding met de arbeidsmarkt	1			
Ouderschapsverlof: gebruik en duur		1		
Overwerken: achtergrondkenmerken	1			
Personen met of zonder startkwalificatie voor de arbeidsmarkt		1		
Personen met werk of uitkering; herkomst, woongemeente en verblijfsduur			1	1
Personen met werk, uitkering of pensioen; herkomstgroepering		1		1
Sociale zekerheid	2	3	3	2
Stoppen met werken en VUT/pre-pensioen			1	
Uitkeringen	61	59	57	59
Uitzendkrachten: waar werken ze			1	
Vacatures	8	8	8	8
Vakverenigingen, organisatiegraad en stakingen		2	7	
Van arbeid naar pensioen: personen 55 jaar of ouder	1			
Verandering van werkkring van werknemers en zelfstandigen na één jaar			1	
Vergrijzing	3	3	3	3
Werkgelegenheid	7			
Werkloosheid	2	2	2	2
Werknemers		6	1	5
Zelfstandigen zonder personeel: persoonskenmerken		1		
Ziekteverzuim	1	1	1	1
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Armoede en uitsluiting 2011				1
Sociaaleconomische trends 2011	1	1	1	1
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Algemene Nabestaanden Wet (ANW) 2010		1		
Algemene Nabestaanden Wet (ANW) 2011, 1e half jaar				1
Algemene Ouderdomswet (AOW) aanspraken 2009				1
Algemene Ouderdomswet (AOW) uitkeringen 2010		1		
Algemene Ouderdomswet (AOW) uitkeringen 2011, 1e half jaar				1
Arbeidsongeschiktheid (AO, WIA) 2010		1		
Arbeidsongeschiktheid (AO, WIA) 2011, 1e half jaar				1
Bijstand Debiteuren Statistiek (BDS) 2010		1		
Bijstand Debiteuren Statistiek (BDS) 2011, 1e half jaar				1
Bijstand Fraude Statistiek (BFS) 2010		1		
Bijstand Fraude Statistiek (BFS) 2011, 1e half jaar				1
Bijstand Uitkeringen Statistiek (BUS) registraties 2010		1		

Geplande output voor het thema Arbeid en sociale zekerheid

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Bijstand Uitkeringen Statistiek (BUS) registraties 2011, 1e half jaar				1
Bijstand Uitkeringen Statistiek (BUS) transacties 2010		1		
Bijstand Uitkeringen Statistiek (BUS) transacties 2011, 1e half jaar				1
Enquête Beroepsbevolking (EBB) 2009		1		
Statistiek Re-integratie door Gemeenten (SRG) 2010			1	
Statistiek Werkgelegenheid en Lonen (SWL) 2010				1
Werkloosheidswet (WW) 2010		1		
Werkloosheidswet (WW) 2011, 1e half jaar				1
Wet Sociale Werkplaatsen 2009, 2e half jaar		1		
Wet Sociale Werkplaatsen 2010, 1e half jaar				1
UWV-werkbedrijf, verwijzingen, 2007-2010, 1e half jaar				
UWV-werkbedrijf, verwijzingen, 2007-2010				
UWV-werkbedrijf, niet-werkende werkzoekenden, 2007-2010, 1e half jaar				
UWV-werkbedrijf, niet-werkende werkzoekenden, 2007-2010				
UWV, Systeem Inkoop Reïntegratie (SIR-trajecten), 2010, 1e half jaar				
UWV, Systeem Inkoop Reïntegratie (SIR-trajecten), 2010				

2. Bedrijven

De publicatiereeksen ‘De digitale economie’ en ‘Kenniseconomie’ worden in 2011 gebundeld tot een nieuwe reeks. Met de bundeling wordt niet alleen enige efficiencywinst nagestreefd, maar ook een beter integratie van de onderwerpen ICT, R&D en innovatie. Als onderdeel van de nieuwe publicatie worden ook artikelen op de CBS-website gepubliceerd onder het thema ‘Bedrijven’.

Geplande output voor het thema Bedrijven

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Conjunctuur	2	2	2	2
Delfstoffen winning			1	
Economische activiteit bedrijven	3	4	1	2
Financiën ondernemingen	2		1	
ICT	23			2
Innovaties			1	
Investerings		2	7	2
Klimaatinvesteringen				11
Ondernemers en hun loon/winst		1		1
Ondernemersklimaat	1			11
R&D		2	3	
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
De digitale kenniseconomie 2011				1
The digital knowledge economy 2011				1
Figures on the investment climate of the Netherlands 2011				1
Het Nederlandse ondernemingsklimaat in cijfers 2011				1
MKB monitor	1	1	1	1
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Algemeen Bedrijvenregister (ABR) 2010	1			
ABR-GSP kader 2010	1			
Enquête ICT-gebruik bedrijven 2010				1
Investerings in materiële vaste activa 2009				1
Productiestatistieken bedrijven 2009			1	
R&D-enquête 2008	1			
R&D-enquête 2009				1
Statistiek financiën grote ondernemingen 2009		1		
Statistiek financiën kleine ondernemingen 2009			1	

3. Bevolking

In 2011 wordt dankzij vernieuwde productieprocessen meer bevolkingsinformatie naar huishoudenskenmerken gepubliceerd. Verder wordt specifiek ingezet op het nader detailleren van demografische gegevens naar opleidingsniveau. Bij de informatie over buitenlandse migratie worden als gevolg van Europese verordeningen voor het eerst cijfers gepubliceerd overeenkomstig deze gecoördineerde Europese richtlijnen.

Geplande output voor het thema Bevolking

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Bevolking	1		1	
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Bevolking	13	10	24	15
Bevolking naar woningbezit; herkomst en woongemeente				1
Bevolkingsontwikkeling	4	3	6	5
Blijfduur van remigrerende immigranten, stand per 31 december 2007				1
Buitenlandse migratie		6		2
Geboorte			9	
Huishoudens			10	1
Huwelijksontbinding			2	1
Huwen			6	2
Immigranten; belangrijkste inkomstenbron en inkomstenpositie		1		
In-, door- en uitstroom onderwijs		1		
Jeugdmonitor: demografie			3	2
Nationaliteitswijziging				2
Overlevingstafels			2	1
Prognose		11		5
Slagingspercentages voortgezet onderwijs; herkomst en woongemeente		1		
Sociale Monitor			1	
Sterfte	6	9	10	7
Verdachten		1		
Verdeling herkomstgroepen naar aandeel allochtonen in de woonbuurt				1
Verhuizing				2
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Bevolkingstrends 2011	1	1	1	1
Demografische kerncijfers per gemeente 2011				1
Jaarrapport 2011 Landelijke Jeugdmonitor (= Trendrapport Landelijke Jeugdmonitor)				1
Annual report 2011 National Youth monitor				1
Jeugdmonitor 2011 Kwartaalrapportage	1	1	1	1
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Actuele Stand van de Bevolking 2010		1		
Gemeentelijke Basis Administratie huishoudens (GBA) 1995-2011			1	

4. Bouwen en wonen

De reguliere output van de vastgoedstatistieken ondervindt geen wijzigingen in 2011.

Geplande output voor het Thema Bouwen en Wonen

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Prijzen	3	3	3	3
Bouwproces en bouwvergunningen	1		1	
Voorraad gebouwen	1		1	
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Bouw; productie naar type van activa			1	
Bouwkosten	3	3	3	3
Bouwnijverheid;	16	16	18	16
Bouwobjecten in voorbereiding	1	1	1	1
Bouwvergunningen	12	10	10	10
Conjunctuur	6	6	6	6
Gereedgekomen woningen	2			
Infrastructuur			1	
Jeugdmonitor: wonen			2	1
Plaatsnamen in Nederland 2011		1		
Woningbouw	4	4	4	4
Woningvoorraad	2	3	2	2
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Land en water (magazine BDK)	4	3	2	2
Stedebouw en architectuur	4	2	3	2

5. Financiële en zakelijke diensten

Het publicatiepakket voor de Financiële instellingen, Geld- en kapitaalmarkt-rekeningen, Institutionele beleggers, Kredietinstellingen en Verzekeraars en pensioenfondsen wordt verder afgestemd op dat voor de sectorrekeningen uit de nationale rekeningen. Het publicatiemoment van de tabellen over de Verzekeraars en pensioenfondsen wordt vervroegd.

Geplande output voor het thema Financiële en zakelijke diensten

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Zakelijke dienstverlening	4	4	4	4
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Conjunctuur	3	3	3	3
Dienstverlening	1	1	3	1
Financiële instellingen, balans	1			1
Geld- en kapitaalmarkt				1
Informatie en communicatie; omzetontwikkeling, SBI 2008	1	1	1	1
Institutionele beleggers				7
Kappers en schoonheidssalons; omzetontwikkeling, SBI 2008	3	3	3	3
Kredietinstellingen speur en ontwikkelingswerk	2		1	
Uitzendbranche; ontwikkeling omzet en uitzenduren, SBI 2008	1	1	1	1
Verzekeraars en pensioenfondsen		1		12
C. Papier en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Internationaliseringsmonitor 2010				1
Monitor zakelijke diensten	1	1	1	1

Geplande output voor het thema Gezondheid en welzijn

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Gebruik medische voorzieningen		1		
Gezonde levensverwachting	1		1	
Gezondheid		1	1	
Gezondheid, leefstijl en gebruik van zorg		1		
Gezondheidsstatistisch bestand	2	3	9	28
Griepvaccinatie naar leeftijd, geslacht en risicogroep			1	
Jeugdmonitor: gezondheid	2	8	4	1
Overgewicht en ernstig overgewicht bij kinderen van 2 tot 20 jaar		1		
Specifieke gezondheidsmeting kinderen		1		
Zorgaanbod		8	2	3
Zorgrekeningen	4	4	1	3
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)		<i>Aantal bestanden</i>		
CAK (Zorg met verblijf)(CAKZmV) 2009	1			
CAK (Zorg zonder verblijf)(CAKZzV) 2009	1			
LINH-huisartsenzorg contacten 2009				1
LINH-huisartsenzorg episodes 2009				1
Geborenen en sterfte naar geboortegewicht en zwangerschapsduur 2008		1		
Geborenen en sterfte naar geboortegewicht en zwangerschapsduur 2009				1
LMR basis, diagnosen, verrichtingen 2009		1		
GBA-Uniciteit 1995-2009; 1995-20100131		1		
Geneesmiddelen 2007-2009			1	
Doodsoorzaken (DO) 2010		1		
Gezondheid (v/h POLS) 2009		1		

7. Handel en horeca

De reguliere output van het thema Handel en horeca ondervindt geen wijzigingen in 2011.

Geplande output voor het thema Handel en horeca

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Horeca	1	1	1	1
Detailhandel	3	3	3	3
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Autohandel	8	8	8	8
Detailhandel	12	12	14	12
Groothandel en handelsbemiddeling	1	1	3	1
Supermarkten	6	6	6	6
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Kwartaalbericht Groothandel 2011 (magazine van branche-organisatie)	1	1	1	1
Kwartaalbericht Detailhandel 2011 (magazine van branche-organisatie)	1	1	1	1
Monitor horeca	1	1	1	1
Monitor motor- en autobranche	1	1	1	1

8. Industrie en energie

Als gevolg van de EU-verordening voor de energiestatistieken gaat het CBS in 2011 aandacht schenken aan de ontwikkeling en verdere uitsplitsing van het energieverbruik van bedrijven naar bedrijfstak en het energieverbruik van huishoudens naar soort gebruik. Daarbij wordt onder andere gebruik gemaakt van registergegevens van de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor de distributie van aardgas en elektriciteit. Als gevolg van de EU-richtlijn Hernieuwbare energie gaat de Nederlandse Emissieautoriteit (NeA) een register opzetten voor bio-brandstoffen. Het CBS streeft ernaar om gegevens uit dit register te gebruiken voor de statistiek Hernieuwbare energie.

Geplande output voor het thema Industrie en energie

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Industrie	6	6	6	6
Investerings		1		1
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Aardgas	3	3	3	3
Aardolie en producten	9	9	9	9
Conjunctuur	9	9	10	9
Delfstoffen winning	6	6	8	6
Elektriciteit en warmte	3	3	3	5
Energieprijzen	6	6	8	6
Energiebalans	2	3		1
Energieverbruik	4	3	3	3
Hernieuwbare energie	6	17	6	15
Industrie; arbeids- en financiële gegevens, per branche			1	
Industrie; voorraad gereed product, index 2005=100	3	3	3	3
Producentenvertrouwen	3	3	3	3
Sociale Werkvoorziening; arbeids- en financiële gegevens			1	
Steenkool	4	5	4	5
Verkopen; industriële producten naar productgroep			1	
Verkopen; industriële producten naar productgroep, 1993-2007	1	1	1	1
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Hernieuwbare energie in Nederland 2010			1	
Industriemonitor	8	8	8	8
Productiemiddelen elektriciteit, jaarpublikatie 2011			1	

9. Inkomen en bestedingen

Overwogen wordt om in 2011 een herontwerp van het Budgetonderzoek uit te voeren. Een vanaf 2009 oplopende non-respons en de complexe methodologie zijn aanleiding om te onderzoeken of het Budgetonderzoek op een efficiëntere en effectievere wijze kan worden uitgevoerd. Zowel de aanpak als het beheersen van de tijdelijke gevolgen van het herontwerp zal in nauw overleg met de belangrijkste gebruikers gebeuren. Overwogen wordt om het onderzoek in 2011 niet uit te voeren en de daarmee vrijkomende capaciteit in te zetten om onderzoek te doen en experimenten uit te voeren die de basis zullen zijn voor een aangepast Budgetonderzoek 2012, dat daarna weer een jaarlijkse frequentie zal hebben.

Geplande output voor het thema Inkomen en bestedingen

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Bestedingen	3	3	3	3
Consumentenvertrouwen	3	3	3	3
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Bestedingen	1	1	2	0
Bevolking naar inkomensbron; arbeid, uitkering en/of pensioen		1		1
Conjunctuur	6	6	6	6
Consumentenvertrouwen	9	9	9	9
Dynamische koopkrachtontwikkeling			3	
Financiële problemen bij huishoudens				1
Gemiddeld inkomen van personen en huishoudens			2	2
Gemiddeld vermogen van huishoudens				1
Inkomensbeoordeling				1
Inkomensgroepen: personen			1	
Inkomensklassen: personen en huishoudens				2
Inkomensongelijkheid				2
Laag en langdurig laag inkomen				2
Nalatenschappen	4			
Pensioenaanspraken		5		
Samenstelling inkomen		1	1	
Samenstelling vermogen				1
Vermogensklassen				1
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Inkomens Panel Onderzoek (IPO) 2008	1			
Inkomens Panel Onderzoek (IPO) 2009, voorlopige uitkomsten	1			
Regionaal Inkomensonderzoek (RIO) 2008	1			
Integraal Inkomen 2008 (beschikbaar via SSB componenten)	1			
Integraal Inkomen 2009 voorlopig (beschikbaar via SSB componenten)	1			
Integraal Vermogen 1-1-2009 (beschikbaar via SSB componenten)		1		

10. Internationale handel

In 2011 wordt bij de Internationale Handel in Goederen een procesherziening doorgevoerd en in het verlengde daarvan een project voor de vernieuwing van de StatLine-tabellen. Het project loopt tot en met 2013. In het eerste jaar worden 5 bestaande tabellen geschrapt, worden 5 tabellen gewijzigd en worden 4 nieuwe tabellen geïntroduceerd.

In 2011 wordt een gezamenlijke publicatie met het Centraal Planbureau samengesteld op basis van gezamenlijk onderzoek naar de kenmerken van wederuitvoerbedrijven. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de koppeling van IH-gegevens aan het ABR.

Vanaf 2012 moet de informatie over de internationale handel in diensten naar de nieuwe dienstenindeling worden geleverd. Om output naar de nieuwe dienstenindeling te produceren worden in 2011 de processen en systemen aangepast.

Door invoering van Single Euro Payment Area hoeven transacties tussen Eurolanden onderling niet meer te worden geregistreerd. De kasregisters van DNB, die de basis vormen voor bepaling van het populatiekader voor Internationale Handel in Diensten, worden minder bruikbaar. Om de kwaliteit van deze statistiek te waarborgen wordt het proces om het populatiekader te bepalen aangepast.

Geplande output voor het thema Internationale handel

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
In- en uitvoer van goederen	3	3	3	3
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Conjunctuur	18	18	18	18
Energie	27	27	29	27
In- en uitvoer van goederen	114	114	140	114
Internationale handel in diensten	2	2	3	2
Internationale handel volgens SITC	36	36	39	36
Internationale handel; kerncijfers	30	30	32	30

11. Landbouw

In 2011 wordt de samenwerking met het ministerie van EL&I, het Landbouw economisch instituut (LEI), Alterra en de verschillende productschappen verder vormgegeven en geïntensifieerd. Op operationeel vlak gebeurt dit door de inrichting van nieuwe panels, naast de reeds bestaande panels op het gebied van groente, fruit en visserij. Doel van deze panels is om met externe partijen tot uniforme, consistente en actuele cijfers te komen.

Als gevolg van een nieuwe Europese verordening op het terrein van de Biologische Landbouw, worden biologische landbouwbedrijven via een elektronische vragenlijst bevraagd naar

de productie van landbouwproducten en de aanwezigheid van biologische landbouwhuisdieren.

Onder de vlag van het “Netwerk Ecologische Monitoring”, vindt samenwerking plaats met de Universiteit van Amsterdam, in de vorm van een gastmedewerkerschap bij de vakgroep Computational Ecology.

Geplande output voor het thema Landbouw

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Boomkwekerijen	2			
Dienstverlening landbouw	1			
Grasland	1		1	
Groente & fruit	3			
Hoveniersbedrijven	3			
Landbouw	11			11
Marine and coastal fisheries, fish prices	3	3	3	3
Visserij	3	3	3	3
Vleesproductie	3	3	3	3
Zuivel	3	3	3	3
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Land- en tuinbouwcijfers 2011				1
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Landbouwtelling (LT) 2010				1

12. Macro-economie

In juni 2011 worden de jaargegevens van nationale rekeningen gepubliceerd conform de nieuwe indeling naar bedrijfstakken (SBI2008). Voor de kwartaalrekeningen vindt de overgang plaats met de publicatie van de flash over het eerste kwartaal 2011. Gelijktijdig met de publicatie van de jaargegevens worden ook tijdreeksen conform de SBI2008 indeling gepubliceerd.

Daarnaast kent het publicatiepakket van nationale rekeningen in 2011 de volgende uitbreidingen c.q. versnellingen:

- Eerste publicatie van een prijsindex Arbeid per kwartaal. Dit betreft een structuurvrije index van de totale loonkosten waarbij is gecorrigeerd voor veranderingen in de werknemerspopulatie naar economische activiteit, geslacht, leeftijd en opleidingsniveau;

- Teruglegging van de tijdreeksen over Arbeidsrekeningen tot 1969. Het betreft hier onder meer jaargegevens over banen, werkzame personen en gewerkte uren;
- Versnelling van de publicatie van eerste uitkomsten over de regionale economische groei naar april jaar t+1;
- Uitbreiding van de StatLinetabellen over milieurekeningen met de volgende onderwerpen: milieusubsidies, emissierechten, duurzame energie, milieusector;
- In 2011 wordt de Maandindicator voor bedrijfsinvesteringen, die in het najaar 2010 is geïntroduceerd in reguliere productie genomen;
- In navolging van de Export Radar worden vanaf begin 2011 maandelijks een Consumptie Radar en een InvesteringsRadar gepubliceerd. Deze Radars worden maandelijks opgenomen in de Conjunctuurberichten over de maandelijkse consumptie-indicator en de maandelijkse investeringsindicator. De Radars zijn een hulpmiddel om de ontwikkelingen rond een variabele te analyseren. Ze geven in één oogopslag aan of de omstandigheden die voor de betreffende variabele relevant zijn, zich gunstig of ongunstig ontwikkelen.

In het kader van het programma Herontwerp keten van economische statistieken (HEcS) wordt ook het productieproces van de nationale rekeningen in 2011 (verder) aangepast. Eén van de doelstellingen van HEcS is dat de bijstellingen tussen de opeenvolgende ramingen van de economische groei worden verkleind.

Geplande output voor het thema Macro-economie

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Economische groei en bestedingen	1	1	2	1
Economische groei regionaal		1		
Sparen en lenen	1	1		
Conjunctuur	7	7	7	7
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Arbeidsrekeningen	1		1	
Banen en lonen	2	2	2	2
Bestedingen	1		2	
Business survey manufacturing industry	3	3	3	3
Economische activiteit bedrijven	1			
Effectenbeurzen	24	24	24	24
EMU-saldo en EMU-schuld		1		1
Energierkening				1
Groeirekeningen			1	
Kapitaalgoederenvoorraad			1	
Kwartaalrekeningen	6	6	6	6
Materiaalstroomrekening	1			
Milieurekeningen			1	4

Geplande output voor het thema Macro-economie

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Nationale rekeningen	2	7	11	3
Niet-financiële balansen: kerndata			1	
Producentenvertrouwen	3	3	3	3
Regionale rekeningen	2	2		8
Sociale zekerheid			2	
Sparen en lenen	18	19	20	18
Waterrekening				1
C. Papieren en digitale publicaties				
				<i>Aantal publicaties</i>
De informatie- en kennismaatschappij 2011			1	
De Nederlandse economie 2010			1	
The Dutch growth accounts 2010				1
Environmental accounts of the Netherlands 2010				1
National accounts of the Netherlands 2010			1	
Nationale rekeningen 2010			1	
Regionale Economie 2010				1

13. Natuur en milieu

Van het Bestand Bodemgebruik zijn in 2010 de uitkomsten voor vijf provincies gepubliceerd van het verslagjaar 2008. De resterende provincies van Nederland worden in StatLine gepubliceerd in het tweede kwartaal van 2011. Publicatie in delen van het Bestand Bodemgebruik is voor het eerst uitgevoerd met dit verslagjaar, om gebruikers eerder te voorzien van delen van Nederland die gereed zijn. Nieuw is dat er vanaf 2011 regulier mutatiecijfers worden gepubliceerd van het bodemgebruik vanaf 1996 tot aan 2008, waarbij gecorrigeerd is voor tussentijdse verbeteringen in het bestand. Dit is een resultaat van het vernieuwingsproject Wijk- en buurtinformatie.

Sinds 2010 verzamelen alle gemeenten plastic verpakkingsafval, hetzij door aparte inzameling, hetzij door afvalscheiding achteraf. Uit de statistiek Gemeentelijk Afval over 2010, die in 2011 wordt gepubliceerd, zal te zien zijn hoe groot het effect hiervan is geweest.

Geplande output voor het thema Natuur en milieu

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Afvalverwerking				1
Afvalwater		2		
Afvalwaterzuivering	8	3		
Bedrijfsafval	1			1
Bestrijdingsmiddelen		6		
Climate data weather station De Bilt; temperature, precipitation, sunshine		1		
Dierlijke mest	1		2	5
Environment costs of enterprises with 20 or more employees; key figures		1		
Gemeentelijk afval			2	
Historie bodemgebruik vanaf 1899				1
Klimaat		1		
Luchtverontreiniging		7	5	
Milieudienstverlening			2	
Milieukosten		2	2	4
Mineralenbalansen		2	3	1
Natuur		1		
Vervuiling	1	6	1	
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Landelijke natuurmeetnetten van het NEM in 2010 Kwaliteitsrapportage	1			
Broedvogels in Nederland 2009	1			
Watervogels in Nederland 2008-2009	1			
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Milieukosten Bedrijven 2009				1

14. Onderwijs

Binnen het thema onderwijs worden de eerste bestanden uit de leerlingenregistraties van het (speciaal) basisonderwijs en het basis- en voortgezet onderwijs aan scholen voor leerlingen met een handicap of stoornis (speciale scholen) voor gebruik ontsloten via de SSB-Satelliet Onderwijs. Er wordt een begin gemaakt met het herontwerp van de StatLinepublicaties met standcijfers over deze onderwijssoorten om zo de mogelijkheden van het onderwijsnummer tot verrijking en nadere detaillering te benutten.

In samenwerking met het Centrum voor Lange Tijdreeksen wordt de tijdreeks in de StatLine-publicatie "Historie Onderwijs; geslaagden" teruggelegd van beginjaar 1950 naar 1900.

In 2011 worden de ontwikkelde producten uit het speerpunt Onderwijs uitgevoerd binnen het reguliere statistiekprogramma. Het gaat hierbij om statistieken en analyses over stromen en

cohorten door het onderwijs, inclusief voortijdig schoolverlaten, naar achtergrondkenmerken van de leerlingen en hun bestemming op de arbeidsmarkt.

In het kader van een Europese verordening uit 2005 wordt in 2011 het vijfjaarlijkse Europese onderzoek naar bedrijfsopleidingen over het verslagjaar 2010 uitgevoerd (*Continuous Vocational Training Survey*, CVTS). Ten opzichte van het vorige onderzoek is de vragenlijst voor de CVTS 2010 vereenvoudigd door een aantal kwantitatieve vragen te schrappen. In de vragenlijst over 2010 is wel een aantal nieuwe (kwalitatieve) vragen opgenomen over het beleid van bedrijven ten aanzien van benodigde vaardigheden en competenties (*skills*) van het personeel. De beoogde waarneemmethode in Nederland voor CVTS 2010 is via het Internet.

In het kader van de Europese verordening voor statistieken over onderwijs en levenlang leren ligt er met ingang van 2012 een wettelijke verplichting onder de jaarlijkse levering van data over *entrance, enrollment, graduates, languages and region* aan de *United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* (UNESCO), de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en Eurostat (de zogeheten “UOE-vragenlijst”). In 2011 wordt de laatste hand gelegd aan nieuwe statistieken over de bovenbouw in het secundair onderwijs, promovendi en gepromoveerden in het wetenschappelijk onderwijs en eerstejaars en (eerste keer) geslaagden in het niet-bekostigd onderwijs om de lacunes in deze datalevering in te kunnen vullen. Daarnaast verplicht de verordening de EU-lidstaten tot nieuwe gegevensleveringen over leren door volwassenen (*Enquête Volwasseneneducatie, Adult Education Survey*). Deze enquête wordt in 2011 voor het eerst uitgevoerd.

In 2011 wordt de herziening van de internationale onderwijsclassificatie (*International Standard Classification of Education*, ISCED) onder auspiciën van de UNESCO voltooid. Deze herziene classificatie wordt vervolgens via de Standaard Onderwijsindeling (SOI) geïmplementeerd in de verschillende CBS-statistieken.

Geplande output voor het thema Onderwijs

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
(Speciaal) basisonderwijs en speciale scholen naar schoolgemeente		1		
Basisonderwijs; leerlingen in het basis- en speciaal basisonderwijs	1			
Historie onderwijs; leerlingen en studenten vanaf 1950				1
Hoger beroepsonderwijs		3		
Hoger onderwijs		7		1
In-, door- en uitstroom onderwijs	1	4	21	3
Jeugdmonitor: onderwijs		2	4	
Leerlingen en studenten naar woongemeente vanaf 2000/'01				1
Middelbaar beroepsonderwijs		8		
Niet-bekostigd onderwijs, deelnemers naar kenmerken van opleidingen			1	
Niet-bekostigd onderwijs, verdeling naar soorten van opleidingen			1	

Geplande output voor het thema Onderwijs

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Onderwijsfinanciën	1			1
Open universiteit; studenten		1		
Post-initieel onderwijs, levenlang leren: deelname naar enkele kenmerken			1	
Schoolgrootte				1
Schoolgrootte; onderwijssoort en levensbeschouwelijke grondslag				1
Speciale scholen; leerlingen op speciale scholen	1			
Theologie en humanistiek; ingeschrevenen en geslaagden		1		
Volwassenenonderwijs		4		
Voortgezet onderwijs		10	5	
Voortijdige schoolverlaters			16	8
Wetenschappelijk onderwijs		2	1	
C. Papieren en digitale publicaties				<i>Aantal publicaties</i>
Jaarboek onderwijs in cijfers 2010; editie 2011/2012				1
Standaardindeling Onderwijs 2006				1
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)				<i>Aantal bestanden</i>
Hoger onderwijs (HO, HBO, WO) examens 2008/2009 definitief		1		
Hoger onderwijs (HO, HBO, WO) examens 2009/2010 voorlopig		1		
Hoger onderwijs (HO, HBO, WO) inschrijvingen 2009/2010 definitief		1		
Hoger onderwijs (HO, HBO, WO) inschrijvingen 2010/2011 voorlopig		1		
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO) examens 2008/2009 definitief		1		
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO) examens 2009/2010 voorlopig		1		
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO) inschrijvingen 2009/2010 definitief		1		
Middelbaar beroepsonderwijs (MBO) inschrijvingen 2010/2011 voorlopig		1		
Volwasseneducatie (VE) examens (alleen VAVO) 2008/2009 definitief		1		
Volwasseneducatie (VE) examens (alleen VAVO) 2009/2010 voorlopig		1		
Volwasseneducatie (VE) inschrijvingen 2009/2010 definitief		1		
Volwasseneducatie (VE) inschrijvingen 2010/2011 voorlopig		1		
Voortgezet onderwijs (VO) examens 2008/2009 definitief		1		
Voortgezet onderwijs (VO) examens 2009/2010 voorlopig		1		
Voortgezet onderwijs (VO) inschrijvingen 2009/2010 definitief		1		
Voortgezet onderwijs (VO) inschrijvingen 2010/2011 voorlopig		1		

15. Overheid en politiek

In samenwerking met de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Financiën is met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) overeengekomen dat bij de Iv3-kwartaalrapportages met financiële gegevens van gemeenten wordt overgestapt van een integrale waarneming op een deelwaarneming. Dit houdt in dat bij voldoende gebleken kwali-

teit van de brongegevens van de grote gemeenten, de gemeenten met minder dan 20.000 inwoners zullen worden vrijgesteld van inzending van de kwartaalgegevens. In verband met verwachte nieuwe Europese eisen zal de kwaliteit van de brongegevens van de gemeenten in de deelwaarneming door het CBS vervolgens worden getoetst aan de hand van een uitgebreidere set controles dan nu wordt gehanteerd. Deze nieuwe set toetsen wordt door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dan ook gebruikt bij de uitvoering van het maatregelenbeleid. Daarnaast zullen gemeenten die in de deelwaarneming van het CBS zitten, elk kwartaal in aanvulling op de Iv3-informatie hun herziene begrotinggegevens aanleveren. Het CBS gebruikt deze gegevens voor de samenstelling van de verplichte informatie over het EMU-saldo en –schuld aan Europa.

In 2011 wordt een volledige coherente tabellenset over de overheidsfinanciën gepubliceerd volgens macro-economische (i.e. Nationale rekeningen) definities. De tabellenset zal bestaan uit tabellen die verschillende aspecten van de overheidsfinanciën beschrijven (uitgaven naar categorie, inkomsten naar categorie, financiering, uitgaven naar beleidsdoelen, balansen etc.).

In 2011 is de aandacht binnen de statistiek Onderwijsuitgaven gericht op het volledig voldoen aan de eisen die de naderende EU-verordening op het gebied van productie en ontwikkeling van statistieken over onderwijs en levenslang leren stelt. Dit wordt stapsgewijs uitgevoerd. Bestaande lacunes zoals over internationale geldstromen en uitgaven aan private huiswerkbegeleiding worden opgevuld.

Geplande output voor het thema Overheid en politiek

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Overheidsfinanciën	2			
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Financiën decentrale overheden	1	1	1	1
Financiën gemeenschappelijke regelingen	2			
Gemeentefinanciën	3	4	1	
Houderschap overheidsschuld				1
Onderwijsfinanciën			1	1
Overheidsuitgaven aan cultuur			1	
Provinciefinanciën			1	3
Rijksfinanciën	3	3	7	7
Sociale zekerheid	1	1	1	1
Waterschapsfinanciën	1			1

16. Prijzen

In 2011 wordt de publicatie van de dienstenprijzenindices aangesloten aan de SBI en CPA 2008 indeling. Deze aansluiting heeft tot gevolg dat bij verschillende branches, waaronder goederenwegvervoer, de indeling in deelmarkten kan veranderen. Bij deze slag wordt rekening gehouden met het door Nationale Rekeningen gewenste detailniveau, die de cijfers gebruikt om te defleren.

In de loop van 2011 komt een notitie gereed van een haalbaarheidsonderzoek naar invulling van de witte vlekken in de zakelijke dienstverlening. Dit kan in volgende jaren leiden tot nieuwe output van onder andere de reisbranche, de binnenvaart en de verhuurbranche van machines.

Herziening van de processen voor de statistieken over autolease, softwareconsultancy en overige informatiediensten leiden in 2011, naast kwaliteitsverbeteringen tot de publicatie van nieuwe deelmarkten. Ook het proces voor de prijsindex van de telecombranche wordt herzien.

Geplande output voor het thema Prijzen

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Consumentenprijzen	3	3	3	3
Producentenprijzen	3	3	3	3
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Aardgas en elektriciteit; gemiddelde tarieven	1	1	1	1
Bestaande koopwoningen	6	6	6	6
Consumentenprijzen	65	56	68	56
Dienstenprijzen	3	3	3	3
Drinkwater huishoudelijk verbruik; tarieven waterleidingbedrijven	1			
Huizenprijzen	14	14	14	14
Nieuwbouwwoningen	8	8	8	8
Producentenprijzen	21	21	22	21
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Consumentenprijzen 2010 1e half jaar	1			
Consumentenprijzen 2010 2e half jaar			1	
Prodcorn 2010			1	
Huurenquête 2010			1	

Tot nu toe werd deze index niet gepubliceerd, vanwege het geringe aantal spelers en de monopoliepositie van een enkele speler in deze branche. Afhankelijk van de wegingen van de bedrijven in deze branche wordt in 2011 besloten of de index kan worden gepubliceerd.

Vanaf april 2011 publiceert het CBS op kwartaalbasis een CPI voor de afzonderlijke eilanden van Caribisch Nederland. De maandelijkse waarneming hiervoor is gestart in januari 2010 in opdracht van de ministeries van BZK en SZW. De CPI's voor Bonaire, St. Eustatius en Saba zullen - analoog aan de Nederlandse CPI voor Nederland - meegenomen worden in indexeringsbeslissingen door onder meer de Minister van SZW.

In 2011 zal de Europese HICP Verordening naar verwachting worden aangevuld met het onderdeel *Owner Occupied Housing* ten behoeve van reguliere statistiekleveringen vanaf 2012. Gedurende 2010 en 2011 vinden er reeds gegevensleveringen plaats als onderdeel van een voorbereidend meerjarig onderzoeksproject op dit terrein.

17. Veiligheid en recht

Samen met het Wetenschappelijk onderzoeks- en documentatiecentrum (WODC) van het ministerie van Veiligheid en Justitie en met de Raad voor de rechtspraak verzorgt het CBS drie publicaties: Criminaliteit en rechtshandhaving (sinds 1999), Rechtspleging Civiel en Bestuur (sinds 2010) en Kosten van rechtspleging. In 2011 zal een nieuwe publicatie Criminaliteit en rechtshandhaving verschijnen en zal gewerkt worden aan een eerste versie van de publicatie over kosten van rechtspleging.

Andere publicaties die in 2011 in samenwerking zullen worden samengesteld zijn het Draagvlakonderzoek sancties (samen met WODC en NSCR), de Monitors Gesubsidieerde rechtsbijstand en WSNP (met Raad voor de rechtsbijstand), het Jaarrapport Integratie en de Emancipatie monitor (met het SCP).

Geplande output voor het thema Veiligheid en recht

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Veiligheid	1			
Rechtsbescherming	1			
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Adopties		1		
Asielverzoeken	6	3	2	2
Bestuursrecht			2	
Brandweer			1	7

Geplande output voor het thema Veiligheid en recht

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Contacten burgers en politie		1		
Contacten burgers en politie: persoons- en buurtkenmerken				1
Faillissementen	18	20	22	18
Geregistreeerde criminaliteit		1		1
HALT-jongeren	1			
Jeugdmonitor: veiligheid en recht	5	3	3	9
Kerncijfers misdrijven		1		
Leefbaarheid woonomgeving	1			1
Misdrijven		7		
Onveiligheidsbeleving	1			1
Penitentiaire inrichtingen		2		
Preventiemaatregelen		1		
Preventiemaatregelen: persoons- en buurtkenmerken				1
Rechtspraak		2	2	
Schuldsanering	4	4	4	4
Slachtofferhulp	1			2
Slachtofferschap	1			1
Special procedure		1		
Veiligheidszorg	3			
Verblijfsvergunningen			2	
Verdachten	7			
Voogdij			1	
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Brandweerstatistiek 2010				1
Beveiliging totaal 2012				1
Criminaliteit en rechtshandhaving 2010			1	
Integrale Veiligheidsmonitor 2010 - Tabellenrapport	1			
Integrale Veiligheidsmonitor 2010 - Factsheets	1			
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
HALT-jongeren 2010			1	
Herkenningsdienstsysteem 2008			1	
Herkenningsdienstsysteem 2009, voorlopige uitkomsten			1	
Slachtofferhulp 2010				1

18. Verkeer en vervoer

VU en CBS werken even als in 2010 samen aan het project "Integratie van internationale handels- en transportstromen, een studie naar regionale goederenstromen. TNO en CBS zijn eind 2010 gestart met een onderzoek naar het gebruik van microdata over het goederenwegvervoer

voor het modelleren van logistieke verdelingsstructuren. Beide onderzoeken dragen bij aan het NWO-onderzoeksprogramma "Duurzame Bereikbaarheid Randstad".

EUR en CBS werken samen aan een onderzoek naar het gebruik van nieuwe, geavanceerde technologie zoals GPS, mobiele telefonie en RFID voor de statistieken van verkeer en vervoer.

CBS neemt deel aan de taakgroep Verkeer en vervoer van de Emissieregistratie. In deze groep wordt samengewerkt door diverse partijen zoals TNO, Deltares, het ministerie van Infrastructuur & Milieu, PBL, het RIVM en het CBS. De taakgroep is verantwoordelijk voor de kwaliteit van de historische emissies van mobiele bronnen. Binnen de taakgroep komen aan de orde, op welke wijze emissies worden berekend, de kwaliteit van de gegevens en van het gebruikte bronmateriaal. Ook wordt er overlegd of er verbeteringen mogelijk zijn en welke leemtes er nog zijn.

Daarnaast start EUROSTAT in 2011 met een *Task Force on Intermodal Transport Statistics*. Hier worden de mogelijkheden onderzocht om te komen tot een nieuwe statistiek op het gebied van intermodaal vervoer. Deze task force sluit aan op de reeks onderzoeken van het CBS op dit gebied, zoals het Containeronderzoek en het Speerpunt Transport & Logistiek.

Geplande output voor het thema Verkeer en vervoer

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Aandeel verkeersdeelnemers naar geslacht en achtergrondkenmerken	1			
Binnenvaart				3
Goederenvervoer per spoor		1		
Huishoudens naar voertuigenbezit en achtergrondkenmerken		1		
Indexcijfers verkeersintensiteit	3	3	3	3
Infrastructuur				3
Jaarkilometrage personenauto's	1			
Kwartaalreeksen wegvervoer	1	1	1	1
Luchtvaart	9	12	9	9
Luchtvloot	1			
Motorvoertuigen	3	12	4	4
Park bromfietsen		1		
Transport	2	2	4	2
Verkeersintensiteit	3	3	3	3
Verkeersmobiliteit	6	1		
Vervoer per pijpleiding	1	1	1	1
Vervoersprestatie van de Nederlandse bevolking naar provincie		1		
Voertuigbezit naar geslacht		1		
Zeevaart	1	1	1	1

19. Vrije tijd en cultuur

Geplande output voor het thema Vrije tijd en cultuur

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
A. Persberichten en digitale conjunctuurberichten	<i>Aantal berichten</i>			
Tijdsbesteding en vrijetijdsbesteding				1
B. Geactualiseerde of nieuwe StatLine tabellen	<i>Aantal tabellen</i>			
Deelname aan vakanties naar achtergrondkenmerken		1		
Historische reeks van de lange vakanties van Nederlanders			1	
ICT-gebruik van huishoudens naar huishoudkenmerken				1
ICT-gebruik van personen naar persoonskenmerken				1
Jachthavens; capaciteit, tarieven en voorzieningen			1	
Kerkelijke gezindte en kerkbezoek				1
Kunst en cultuur		2		1
Logies en accommodaties	30	30	37	30
Logiesaccommodaties	9	9	12	9
Maatschappelijke participatie				2
Maneges, sport-, zeil- en surfscholen			1	
Ontwikkeling vakanties		3		
Openbare bibliotheken		3		
Overnachtingen	3	3	4	3
Sportaccommodaties			1	
Sportaccommodaties			11	2
Sportclubs, -organisaties			4	2
Spreiding vakantiedagen naar bestemming		1		
Toerisme en recreatie			2	
Vakantie in het buitenland		9		
Vakantie in Nederland		10		
Vakanties		2		
Verblijfsrecreatie	6	6	7	6
Vrije tijd				2
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Toerisme en recreatie in cijfers 2010				1
Toerisme in Nederland - het gebruik van logiesaccommodaties 2010			1	
Vakanties van Nederlanders 2010		1		
Het Nationaal Kiezersonderzoek	1			
Religie in Nederland		1		

Het CBS zal een vooronderzoek naar de mogelijkheden voor de opzet van een satellietrekening sport uitvoeren. Afhankelijk van dit resultaat wordt in 2011 mogelijk een eerste versie van een satelliet rekening sport samengesteld. Het vooronderzoek en de opzet van de rekening

zullen in nauwe samenwerking met het Ministerie van VWS, externe experts en nationale sport gerelateerde instellingen zoals het SCP, NOC*NSF en het Mulier Instituut plaatsvinden.

In 2011 wordt (naar verwachting) een verordening op het gebied van toerismestatistieken door het Europese parlement aangenomen. Dit heeft tot gevolg dat lidstaten per 2012 meer en/of aangepaste gegevens op het gebied van toerisme aan Europa dienen aan te leveren en dus te publiceren. Consequenties voor Nederland die volgen uit de verordening, zijn o.a. aanpassingen in de samenstelling van de cijfers over het verblijf in Nederlandse logiesaccommodaties (gasten en overnachtingen) die door het CBS worden samengesteld. De gegevens over het verblijf in de Nederlandse logiesaccommodaties zullen worden uitgebreid, en (deels) vroeger worden gepubliceerd.

20. Dossiers en overige niet thema-gebonden output

Het definitieve Sociaal Statistische Bestand (SSB) beslaat inmiddels een periode van tien jaar. Er bestaat noodzaak om het SSB te reviseren. Er worden meer doelstellingen met de revisie gerealiseerd: de aansluiting tussen het voorlopig en definitief SSB wordt verbeterd, onder meer door zoveel mogelijk overeenkomstige concepten te kiezen, onvolkomenheden in het integratieproces te herstellen en voorzieningen te treffen om de mogelijkheden voor longitudinaal onderzoek te verbeteren. De revisie wordt naar verwachting in 2012 afgerond. In 2011 wordt het definitief SSB 2009 in gereviseerde vorm opgeleverd, min of meer gelijktijdig met de gereviseerde verslagjaren 2006-2008. In 2012 volgen dan de verslagjaren 1999-2005. Voor de StatLinetabellen betekent dit dat er voornamelijk conceptueel een en ander wijzigt.

Ook in 2011 worden de microdata uit het Sociaal Statistisch Bestand via het Centrum voor Beleidsstatistiek beschikbaar gesteld voor onderzoek door derden. Daarbij gaat het zowel om de zogenaamde catalogusbestanden (confectie) als om maatwerkbestanden. Het laatste neemt langzamerhand toe. Voordelen van maatwerkbestanden zijn dat ze beter voldoen aan de beveiligingsrichtlijn van doelbinding, de data beter aansluiten op standaard CBS-definities en uitkomsten en de gebruiker minder zelf hoeft te doen. Om te voorkomen dat gebruikers veel kosten moeten maken om over te stappen van catalogusbestanden naar maatwerkbestanden, worden voorlopig de catalogusbestanden ook ter beschikking gesteld.

Binnen de SSB-satelliet Sociale Dynamiek wordt een nieuwe StatLinetabel samengesteld over de migratiedoelen van migranten. Doel daarvan is inzicht te verschaffen in de verschillende redenen, waarom mensen zich in Nederland vestigen.

Een andere belangrijke ontwikkeling in 2011 is de voorbereiding van de Volkstelling 2011 (zie ook hoofdstuk 3.4). Het jaar wordt benut voor het inbrengen van de nog voor de VT-2011

ontbrekende informatie in het SSB, het testen van de methode om de tabellen te schatten en het toepassen en verder ontwikkelen van SDMX als wijze van aanlevering.

In 2011 worden voorbereidingen getroffen om per 1 januari 2012 volgens de vernieuwde Gemeenschappelijke nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS) aan Eurostat te kunnen leveren. Dit is de datum waarop de nieuwe NUTS-verordening ingaat en het CBS een start moet maken met het leveren van tijdreeksen voor diverse statistische domeinen voor Eurostat op basis van de nieuwe indeling.

Op basis van de richtlijn van de Europese Unie die de ontsluiting en uitwisseling van ruimtelijke gegevens regelt (Infrastructuur voor ruimtelijke informatie in de Gemeenschap INSPIRE) zal het CBS in 2011 een aantal gegevens waarvan het bronhouder of beheerder is, conform deze richtlijn beschrijven en beschikbaar stellen via GeoNovum.

In 2010 is het Jaarrapport Integratie door het CBS samengesteld. In 2011 is dit volgens afspraak de taak van het Sociaal en Cultureel Planbureau. In 2012 is het CBS weer aan de beurt.

De publicatie Registers in sociaalwetenschappelijk onderzoek: Mogelijkheden en valkuilen was een eenmalige in 2010 uitgebrachte publicatie en vervalt derhalve voor 2011.

Dossiers en overige niet thema gebonden output

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
C. Papieren en digitale publicaties	<i>Aantal publicaties</i>			
Statistisch Jaarboek 2011		1		
Statistical Yearbook 2011			1	
Eindejaarsboek 2011				1
Monitor Duurzaam Nederland 2011	1			
Brochure Monitor Duurzaam Nederland 2011 (nederlands)	1			
Brochure Monitor Duurzaam Nederland 2011 (engels)	1			
Buurtkaart met cijfers 2009 - update	1			
Buurtkaart met cijfers 2010	1			
Gemeente op maat				1
Indeling in 12 provincies (1:400.000)	1			
Indeling in 12 provincies (1:800.000)	1			
Indeling in 40 corop gebieden (1:800.000)	1			
Indeling in 40 corop-gebieden (1:400.000)	1			
Indeling in 22 stadsgewesten en stedelijke agglomeraties (1: 800.000)	1			
Emancipatiemonitor 2010	1			
D. Microdatabestanden (voor extern onderzoek)	<i>Aantal bestanden</i>			
Sociaal Statistisch Bestand 2006-2008 gereviseerd				11
Sociaal Statistisch Bestand 2009 (in gereviseerde vorm)			11	

Bijlage C: Overige output

1. Dataleveringen aan Eurostat

Aantal dataleveringen aan Eurostat per onderwerp

Onderwerp (Eurostat domains)	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
	<i>aantal dataleveringen</i>			
Agri-environmental Statistics		3	3	
Agricultural Structure - Production				1
Air Transport	9	9	9	9
Animal Production	9	4	5	3
Asylum Statistics	24	17	17	17
Balance of Payments - International Trade in Services, direct investments			3	
Business Registers		1		
Causes of Death		1		
External Trade	9	9	9	9
Economic Accounts for Agriculture and Forestry (EAA/EAF)			4	
Crime Statistics	1			
Crop Production Statistics	2	7	6	13
Demographic Statistics at National Level	1	1	1	1
Statistics according to Article 4.4 of Regulation 862/2007	2			
Earnings Data		1		3
Education Statistics (handicap included).			7	
Enforcement of Immigration Legislation Statistics	5			
Energy Statistics	24	18	22	25
Inland Water				2
Environmental Monetary Flow Accounts				3
Environmental Physical Flow Accounts			1	
Regional Environment Data Collection [REQ2010]		1		
ESAP2 - Aggregates - Main Aggregates	20	10	20	10
ESAP2 - Aggregates - Main Breakdowns			5	1
ESAP2 - Government - COFOG				1
ESAP2 - Government - Quarterly Debt	1	1	1	1
ESAP2 - Financial - Financial Accounts			1	
ESAP2 - Government - Government Accounts	1		1	
ESAP2 - Government - Quarterly Financial Accounts for General Government	1	1	1	1
ESAP2 - Regional - Regional Accounts				3
ESAP2 - Sector Accounts (Modules 40401 and 41200)	1	1	2	1
ESAP2 - Aggregates - Stocks				2
ESAP2 - Government - Short-Term Public Finance	2	2	2	2
ESAP2 - SupUseIO - Supply, Use and Input-Output Tables				7
European statistics about social protection.		3	2	
Fishery Statistics		1		3
Food Safety			4	
Gross National Income			1	

Aantal dataleveringen aan Eurostat per onderwerp

Onderwerp (Eurostat domains)	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Healthcare Non-Expenditure		6		
Healthcare Expenditure	1			
Harmonised Consumer Price Index	9	9	9	9
Information Society Statistics		2		2
Carriage of Goods by Inland Waterways	2	6	2	2
Joint Questionnaire Non Monetary Health Care		3		
Job Vacancy Statistics	1	1	1	1
Labour Cost Data				1
Labour Cost Index	1	1	1	2
Labour Force Survey	2	1	1	1
Migration Statistics	10			
Milk Statistics	3	3	4	3
Maritime Transport	4	4	6	4
Nomenclature of Territorial Units for Statistics			1	
Purchasing Power Parities	3	4	6	2
Industrial Production.		1		
Rail Transport Statistics	2	5	3	2
Research and Development on Science and Technology				1
Labour Market Statistics	2	2		
Residence Permits		6		
Carriage of Goods by Road	4	4	4	4
Residential Property Price Indices	1	2	1	1
Structural Business Statistics - Business Demography		4		
RECAST - Structural Business Statistics - Annex 8 - Business Services		4		
RECAST - Structural Business Statistics - Annex 6 - Credit Institutions				10
RECAST Structural Business Statistics - Annex 4 - Construction		5		
RECAST Structural Business Statistics - Annex 2 - Manufacturing		7		1
RECAST - Structural Business Statistics - Annex 5 - Insurance services				8
RECAST - Structural Business Statistics - Annex 7 - Pension Funds				6
RECAST - Structural Business Statistics - Annex 1 - Services		4		2
RECAST - Structural Business Statistics - Annex 3 - Trade		5		1
SBS - Development project on FATS - foreign affiliates statistics			2	
Structural Business Statistics - Quality Reports	6			6
Survey on Income and Living Conditions	4			9
Strikes		1		
Short Term Statistics on Construction	10	10	10	10
Short-term Statistics on Industry	17	18	18	18
Short Term Statistics	1	1	1	1
Short-term Statistics on Retail Trade	4	4	4	4
Short-term Statistics on Services	4	4	4	4
Tourism Statistics	4	7	4	4
Transport Common Eurostat OECD and UNECE Questionnaire				1
Unemployment Statistics	3	3	3	3
Urban audit statistics - Regional population and migrations				4
Waste Statistics				1

2. Onderzoekspapers en wetenschappelijke publicaties

Geplande onderzoekspapers en wetenschappelijke publicaties

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
BLUE-ETS				
Tableplots as a quality analysis tool for registers	1			
Indicators for the input quality of administrative data	1			
A quality framework for administrative data used in censuses			1	
Methodology for the determination of the quality of administrative data			1	
Design case studies burden and motivation				1
ESSnet Administrative data				
Quality Reporting on Data from Administrative or Mixed Sources			1	
Composite indicators for statistical output when using administrative data				1
Registers				
Secondary data collection at Statistics Netherlands				1
Vragenlijstonderzoek				
Kenmerkende factoren afbreken webvragenlijsten		1		
Nieuwe bronnen				
GSM gegevens vergeleken met GBA en/of forensenbewegingen	1			
Mixed mode waarneming, mode-effecten, non-respons				
Pilot Adaptive survey designs			1	
Effect van duur en onderwerp enquête op respons			1	
Proefschrift non-respons reductie				1
Mode-effecten op basis van experimenten bij de EBB, IVM, GEZO en WOON				1
Schattingsmethoden voor sequentiële mixed-mode designs			1	
Bedrijfsvragenlijsten				
Developing the data collection plan		1		
Guidelines for mode selection and communication strategies		1		
Managing, measuring and monitoring		1		
Comparison of response burden and data quality of different collection modes			1	
Response process model as a tool for evaluating business surveys				1
Gegevensverwerking				
Promotieonderzoek missing data: imputeren semi-continue variabelen	1			
Promotieonderzoek missing data: sequentiële imputatie				1
Methoden en toepassingen van micro-integratie				1
Consistent imputeren				1
Macro-gaafmaken: verschillende top-down analyse strategieën				1

Geplande onderzoekspapers en wetenschappelijke publicaties

Onderwerp	Kwartaal van verschijnen			
	Q1	Q2	Q3	Q4
Kleinedomeinschatters				
Small area estimation bij de VMR	1			
Robuuste SAE-methoden die expliciet rekening houden met uitbijters.			1	
Methodebreuken				
Methodebreuken GEZO	1			
Methodebreuken maandcijfers en kwartaalcijfers bij de EBB		1		
Metten van de Economie				
Maandramingen voor omzet op basis van BTW	1			
Snelle conjunctuurindicatoren		1		
Analyse en Output				
Visualisatie via interactieve animaties		1		
Analyse levensloop			1	
Visualisatie van stroomdata			1	
Tabelbeveiliging			1	
Sterfteprognosemodellen				1
Huishoudensprognoses				1
Procesontwikkeling				
Herziene nota over het conceptuele business model	1			
Bijdrage ISI congres over conceptuele business model			1	
Kwaliteit				
Discussion paper: Hierarchie en overerving binnen OQM		1		
Discussion paper: Succesfactoren bij implementatie OQM				1
Functionele beschrijving van het OQM-model				1
IT en statistische informatica				
Onderzoek naar tools				1
Mogelijkheden en onmogelijkheden mbt grootschalige gegevensverwerking				1

Bijlage D: Begroting 2011

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de gebudgetteerde kosten en wordt een toelichting gegeven op de belangrijkste ontwikkelingen van het CBS.

Winst en verliesrekening

Tabel 1 geeft het budget voor 2011. Dit budget is opgesteld op basis van de door de divisies ingediende budgetten. Het budget is inclusief reorganisatiekosten.

Resultaat 2011

Het totaalresultaat bedraagt € 3,0 miljoen negatief. Het positieve operationele resultaat ligt in lijn met het huidige meerjarenbeeld. De begrote reorganisatiekosten zijn lager ten opzichte van het huidige meerjarenbeeld. Het totale resultaat is daarmee positiever dan het huidige meerjarenbeeld aangaf.

Tabel 1: Winst en verliesrekening

Bedragen in duizenden euro's	Budget 2011	Prognose 2010	Budget 2010	Realisatie 2009
Omzet	184.088	187.026	188.026	189.927
Omzet derden	17.100	19.923	17.402	17.651
TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGSTEN	201.188	206.949	205.428	207.578
Personele lasten	139.878	143.679	144.005	143.697
Extern personeel	13.310	15.103	13.771	15.988
Huisvesting	13.912	13.518	14.689	14.885
Bureaunkosten	6.019	5.697	5.901	5.511
Automatiseringskosten	7.461	4.828	5.528	3.588
Totaal reis- en verblijfskosten	4.415	4.746	4.590	4.492
Totaal advieskosten	2.264	2.994	2.994	3.107
Overige bedrijfslasten	2.782	2.623	3.396	4.069
Afschrijvingen	6.437	7.713	8.008	5.952
BEDRIJFSLASTEN	196.478	200.901	202.882	201.289
Rente	-250	-500	-1.250	-455
Operationeel resultaat	4.460	5.548	1.296	5.834
Reorganisatiekosten	-7.500	-6.000	-10.000	-6.818
TOTAAL RESULTAAT	-3.040	-452	-8.704	-984

Toelichting Winst en verliesrekening

Netto omzet Ministerie Economische Zaken, Landbouw en Innovatie

Onder de omzet EL&I zijn de in 2011 te ontvangen gelden ten behoeve van de uitvoering van het werkprogramma opgenomen. De vergoedingen REO 2000 en REO 2004 betreffen de af-

lossingen van de vorderingen die het CBS op EL&I heeft in het kader van de reorganisatie 2000 en 2004. Voor wat betreft de vorderingen inzake de reorganisatie 2004, vindt de aflossing plaats in 7 jaarlijkse termijnen van 3 miljoen euro. Eind 2010 resteert een bedrag van 3 miljoen euro.

Bedragen in duizenden euro's	Budget 2011
Ontwerpbegroting 2011	184.371
EU verplichtingen	3.060
Vergoeding REO 2004	-3.000
Vergoeding REO 1999-2000	-643
Veiligheidsmonitor	300
TOTAAL OPBRENGST EZ	184.088

Omzet derden

Hieronder vallen werk-voor-derden projecten, projecten Eurostat en *shared service* projecten.

Personele lasten

Deze zijn gebaseerd op verwachte middelloonsoom 2011. Er is rekening gehouden met een bezetting van 2.035 VTE.

Extern personeel

De belangrijkste posten die hieronder vallen, zijn het inhuren van externen ten behoeve van werk voor derden en *shared service* projecten en de kosten voor inhuur van externe ICT-capaciteit.

Huisvesting

Deze kosten liggen in lijn met de kosten over 2010.

Automatiseringskosten

Deze kosten nemen toe vanwege de investeringen in het Masterplan. Dit geldt met name voor de licentiekosten.

Overige materiële kosten

Deze kosten nemen af ten opzichte van de geprognosticeerde kosten over 2010 door terughoudend beleid.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingen nemen in 2011 af, doordat een deel van investeringen gedurende 2008 in de nieuwbouw Leidschenveen medio 2011 in zijn geheel zijn afgeschreven.

Rente

De rentelasten liggen in lijn met 2010.

Bijlage E: Prestatie-indicatoren

Prestatie-indicator	Omschrijving	Streefwaarde 2011	
1a	Realisatie publicatiekalender - persberichten	Percentage op de geplande datum gepubliceerde persberichten.	90% van de geplande persberichten moet op de geplande publicatiedatum zijn gehaald.
1b	Realisatie publicatiekalender - verplichte EU-leveringen	Percentage op de geplande datum gerealiseerde leveringen aan Eurostat.	90% van de dataleveringen aan Eurostat heeft op de geplande datum plaatsgevonden.
2	Aantal formele correcties op publicaties	Aantal persberichten dat met een (nieuw) persbericht wordt gecorrigeerd.	Maximaal 3 persberichten per jaar
3.1	Afwijking voorlopige en definitieve cijfers - economische groei	Het aantal keren dat de definitieve kwartaalcijfers voor de economische groei van een jaar meer dan 0,75 procentpunt afwijken van de flashramingen voor de kwartalen van dat jaar.	Voor minimaal drie kwartalen van een jaar moet de afwijking kleiner zijn dan 0,75 procentpunt.
3.2	Afwijking voorlopige en definitieve cijfers - internationale handel	Het aantal afwijkingen van meer dan 4% tussen de voorlopige en definitieve cijfers van de onderdelen van de 6-wekenversie van de maandcijfers van de internationale handel.	Minimaal 80% van de verschillen (dus minimaal 39 van de 48 resultaten) moeten minder dan 4% bedragen.
3.3	Afwijking voorlopige en definitieve cijfers - bevolkingsgroei	Deelindicator jaarcijfer: de absolute afwijking van de som van de voorlopige maandcijfers van de bevolkingsgroei met het definitieve jaarcijfer. Deelindicator maandcijfers: het aantal keren dat de definitieve cijfers van de bevolkingsgroei voor de maanden van het voorafgaande kalenderjaar meer dan 4 duizend afwijken van de voorlopige cijfers	Gecumuleerd over de twaalf maanden mag de afwijking niet groter zijn dan 16 duizend. Voor minimaal acht van de twaalf maanden moet de afwijking van het maandcijfer kleiner zijn dan 4 duizend
4	Reductie enquêtedruk	Uitkomst van de jaarlijkse administratieve lasten zoals gemeten door de 'enquêtedrukmeter' (EDM)	De administratieve last door enquêtedruk voor het bedrijfsleven mag in 2011 niet meer bedragen dan de lastendruk in 2010.

Bijlage F: Overzicht gebruikte afkortingen

Afktoring	Betekenis
ABR	Algemeen Bedrijven Register
AMvRB	Algemene Maatregel van Rijks Bestuur
ANW	Algemene Nabestaanden Wet
AO	Arbeidsongeschiktheidswet of Administratieve Organisatie
AOW	Algemene Ouderdomswet
ASAP2	Data definitie standaard van de Association for the Standardization of Automation and Measuring Systems
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
B-to-A	Business-to-All
B-to-B	Business-to-Business
B-to-C	Business-to-Consumer
BBP	Bruto Binnenlands Product
BDS	Bijstands Debiteuren Statistiek
BES-eilanden	Bonaire, Sint Eustatius en Saba
(wet) BIG	Wet op de Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg
BLUE-ETS	BLUE Enterprise en Trade Statistics (ESSnet-project)
BPM	Balans of Payments Manual
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde (omzetbelasting)
BUS	Bijstands Uitkeringen Statistiek
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAK	Centraal Administratie Kantoor
CAKZmV	Centraal Administratie Kantoor Bijzondere Zorgkosten (zorg met Verblijf)
CAKZzV	Centraal Administratie Kantoor Bijzondere Zorgkosten (zorg zonder Verblijf)
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CES	Conference for European Statisticians
COFOG	Classification of functional expenditure of government
CORA	Common Reference Architecture
CORE	Common Reference Environment
CPA	Statistical Classification of Products by Activity
CPB	Centraal Planbureau
CPI	Consumentenprijsindex
CRM	Customer Relations Management
C-to-C	Consumer-to-Consumer
CVTS	Continous Vocational Training Survey
DANS	Data Archiving and Network Services
DBC	Diagnose Behandel Combinatie
DISS	Data Infrastructure for the Social Sciences
DNB	De Nederlandsche Bank
EAA/EAF	Economic Accounts for Agriculture and Forestry
EBB	Enquête Beroepsbevolking
ECB	Europese Centrale Bank
ECN	Energiecentrum Nederland
ECOFIN	Economische en Financiële Raad (ministers van Financiën van de EU)
EFQM	European Foundation for Quality Management
EGR	Euro Groups Register (project van Eurostat)
EIB	Economisch Instituut Bouwnijverheid
EIM	Economisch Instituut voor het Midden- en kleinbedrijf

Afkorting	Betekenis
EDP	Excessive Defecit Procedure
EIP	Excessive Imbalances Procedure
EL&I	Ministerie van Economische zaken, Landbouw & Innovatie
EMU	Economische en Monetaire Unie
EPO	European Patent Office
ESER	Europees Stelsel van Economische Rekeningen
ESR	Europees Systeem van Rekeningen
ESS	Europees Statistisch Systeem
ESSnet	Samenwerking van Eurostat en de nationale statistische bureaus
ESSPROS	European System of Integrated Social Protection Statistics
EU	Europese Unie
EU-SILC	EU-Statistics on Income and Living Conditions
EUR	Erasmus Universiteit Rotterdam
Eurostat	Europees Bureau voor de Statistiek
Fvw	Financiële verhoudingswet
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GDP	Gross Domestic Product
GGD	Gemeentelijke (gewestelijke / gemeenschappelijke) gezondheidsdienst
GGO	Genetisch Gemodificeerd Organisme
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GLV	Gezonde Levensverwachting
GPS	Global Positioning System
GSB	Gezondheids Statistisch Bestand
GLV	Gezonde Levensverwachting
GWW	Grond-, Weg- en Waterbouw
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
HEcS	Herontwerp keten van Economische Statistieken
HICP	geharmoniseerde prijsindex (Harmonised Index of Consumer Prices)
HO	Hoger Onderwijs
HRM	Human Resources Management
IARIW	International Association for Research in Income and Wealth
IOAW	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
ICL/ICV	Intracommunautaire leveringen / Intracommunautaire verwervingen
ICP	Intracommunautaire prestaties
ICT	Intracommunautaire transacties
ICT	Informatie- en CommunicatieTechnologie
IH	Internationale Handel
INSPIRE	Infrastructure for Spatial Information in Europe
IPO	Interprovinciaal Overleg of Inkomens Panel Onderzoek
ISCED	International Standard Classification of Education
IT	Informatie Technologie
IVM	Integrale Veiligheidsmonitor
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten
KvK	Kamer van Koophandel
KNAW	Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen
KREG	Kwaliteit Raming Economische Groei
KS	Korte termijn Statistieken
LEI	Landbouw Economisch Instituut
LINH	Landelijk Informatie Netwerk Huisartsen

Afkorting	Betekenis
LMR	Landelijke Medische Registratie
LSO	Leefsituatie Onderzoek
LT	Landbouwtelling
MBO	Middelbaar Beroeps Onderwijs
MEETS	Modernization of European Enterprise and Trade Statistics
MJP	Meerjarenprogramma
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MOA	Marktonderzoek associatie
MON	Mobiliteitsonderzoek Nederland
MV	Maatschappelijke Verantwoording
NAMEA	National Accounting Matrix including Environmental Accounts
NAP	Nationale AutoPas
NDW	Nationaal Databestand Wegverkeersgegevens
NeA	Nederlandse Emissieautoriteit
NEA	Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden
NEM	Netwerk Ecologische Monitoring
NETSPAR	Network for Studies on Pensions, Aging and Retirement
NHR	Nieuwe Handelsregister
NICIS	Netherlands Institute for City Innovation Studies
NMA	Nederlandse Mededingingsautoriteit
NOC*NSF	Nederlands Olympisch Comité * Nederlandse Sport Federatie
NR	Nationale Rekeningen
NSCR	Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving
NTP	Nederlands Taxonomie Project
NUTS	Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques (nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek)
NWO	Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
NZa	Nederlandse Zorgautoriteit
OCNL	Octrooicentrum Nederland
OCW	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OS	Operating System
OTAP	Ontwikkel-, test, acceptatie en productie omgevingen
OVIN	Onderzoek Verplaatsingen in Nederland
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PBK	Prijsindex Bestaande Koopwoningen
PDF	Portable document format
PEEI	Principal European Economic Indicators
PIAAC	Periodic International Assessment of Adult Competencies
PO	Primair Onderwijs
POLS	Permanent Onderzoek Leefsituatie
PRODCOM	Products of the European Community
PS	Productie Statistieken
PUMPS	Programma Upgrade Microsoft Platform en Systemen
RDW	Rijksdienst voor het Wegverkeer
R&D	Research and Development
RFID	Radio Frequency Identification
RISQ	Review of International Social Questions (EU-project)
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu

Afkorting	Betekenis
RUG	Rijksuniversiteit Groningen
SAM	Social Accounting Matrix
SBI	Standaard BedrijfsIndeling
SBR	Standard Business Reporting (programma)
SBS	Structural Business Statistics
SCP	Sociaal en Cultureel Planbureau
SDMX	Statistical Data and Metadata eXchange
SIER	Speerpunt Internationale economische relaties
SNA	System of National Accounts
SOI	Standaard Onderwijs Indeling
SSB	Sociaal Statistisch Bestand
SWL	Statistiek Werkgelegenheid en Lonen
SZW	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TFSD	Taskforce for Measuring Sustainable Development
TNO	Nederlandse organisatie voor Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
UNECE	United Nations Economic Commission for Europe
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
UNSD	United Nations Statistics Division
UOE	UOE-vragenlijst: Vragenlijst over onderwijs van UNESCO, OESO en Eurostat
UvA	Universiteit van Amsterdam
UM	Universiteit Maastricht
UT	Universiteit Twente
UvU	Universiteit van Utrecht
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VAVO	Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs
VE	Volwasseneneducatie
VIR	Voorschrift Informatiebeveiliging Rijksdienst
VM	Veiligheidsmonitor
VMR	Veiligheidsmonitor Rijk
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VRM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VSO	Vereniging voor Statistiek en Onderzoek
vte.	volletijdsequivalent
VU	Vrije Universiteit (Amsterdam)
VUT	Vervroegde uittrekking
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WALVIS	Wet Administratieve Lastenverlichting en Vereenvoudiging In Sociale verzekeringswetten
WIA	Wet Inkomen uit Arbeid
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WODC	Wetenschappelijk Onderzoeks- en documentatiecentrum (Min. van Veiligheid en Justitie)
WSA	Wetenschappelijk Statistisch Agentschap
WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet Werk en Bijstand
XBRL	eXtensible Business Reporting Language
XML	eXtended Mark-up Language
Zvw	Zorgverzekeringswet
ZZP	Zelfstandige Zonder Personeel

